Dehqon elkasiga dunyo tayanar

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 26 март. ЖУМА, № 19 (5.975). Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ КАТТА ВА АЛОҲИДА МУҲИМ СУВ ХЎЖАЛИГИ ОБЪЕКТЛАРИНИНГ ТЕХНИК ҲОЛАТИ ҲАМДА ИШЛАРНИНГ БЕХАТАР ОЛИБ БОРИЛИШИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ ДАВЛАТ ИНСПЕКЦИЯСИ («ЎЗДАВСУВХЎЖАЛИКНАЗОРАТ»)НИ ТАШКИЛ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Халқ хўжалигининг фаолият кўрсатиши, қишлоқ хўжалиги экинларидан барқарор ҳосил олиниши катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектларининг ишончли ҳамда бехатар ишлашига боғлиқдир.

Мана шундай шарт-шароитларни таъминлаш бундай объектларнинг техник ҳолати устидан назорат кучайтирилишини, турли вазирликлар ва идоралар фаолияти мувофиқлаштирилишини, Марказий Осиё давлатларидаги сув хўжалиги ташкилотларининг баҳамжиҳат ҳаракат қилишларини тақозо этади.

Катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектларининг ишончли техник ҳолатини ҳамда бехатар ишлашини таъминлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектларининг техник ҳолати ҳамда ишларнинг бехатар олиб борилишини назорат қилиш давлат инспекцияси (бундан бу ёғига «Ўздавсувхўжаликназорат») ташкил қилинсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, «Ўздавсувхўжаликназорат» давлат назорат органи ҳисобланиб, қуйидаги асосий вазифаларнинг ҳал этилишини таъминлайди:

Катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектларидан фойдаланишда уларнинг ишончли техник ҳолатини таъминлаш устидан назоратни амалга ошириш ҳамда ишлар бехатар олиб борилишини таъминлаш;

катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектларининг бехатарлиги мезонлари ҳамда қоидаларини ишлаб чиқишни ташкил қилиш ва тасдиқлаш;

манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектлари техник ҳолатининг ишончлилиги ҳамда ишлар бехатар олиб борилишини экспертизадан ўтказиш;

тегишли вазирликлар ва идоралар билан бирга катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектларининг техник ҳолати ҳамда бехатар ишлаши билан боғлиқ ҳодисаларнинг олдини олишга доир таклифларни ишлаб чиқиш;

катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектларини қуриш ҳамда қайта қуриш лойиҳаларини экспертизадан ўтказишни ташкил этиш, уларни барпо этиш сифати ва фойдаланишга қабул қилиниши устидан назоратни амалга ошириш;

катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектларининг ишончли муҳофазаси ташкил этилишини назорат қилиш;

тегишли вазирликлар ва идоралар билан биргаликда катта ва алоҳида муҳим давлатлараро ҳамда чегара бўйи сув хўжалиги объектларидан пухта ва бехатар фойдаланиш масалаларининг Марказий Осиё давлатлари билан бартараф этилишини таъминлаш;

катта ва алоҳида муҳим сув хўжалиги объектларидан фойдаланишда уларнинг ишончли техник ҳолатини ошириш масалаларини кўриб чиқиш ҳамда уларни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритиш.

3. Белгилаб қўйилсинки, «Ўздавсувхўжаликназорат»нинг ўз ваколатлари доирасида қабул қилинган қарорлари вазирликлар, идоралар, корпорациялар, концернлар, уюшмалар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан ижро этиш учун мажбурий ҳисобланади.

4. Вазирлар Маҳкамаси 10 кун муддатда ушбу фармонни бажариш юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1999 йил 24 март.

КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б.Ҳамидов раислигида қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлаш дастурини амалга ошириш республика комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг ўринбосарлари, вилоятлар ҳокимларининг ўринбосарлари ҳамда манфаатдор вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисда 1998 йилда дастурнинг бажарилиши ва 1999 йилдаги вазифалар, шунингдек, ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлаш лозим бўлган қишлоқлар рўйхатини тайёрлаш масалалари кўриб чиқилди.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари, Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзтрансгаз» раҳбарларининг ҳисоботлари тингланди ва уларнинг мазкур соҳадаги фаолиятига холис баҳо берилди.

Бухоро, Навоий, Жиззах ва Сирдарё вилоятларида қилинаётган ишлар етарли эмаслиги, бу вилоятларда қишлоқда сув қувурлари ва газ тармоқларини қуриш суръати пасайишига йўл қўйилгани таъкидланди.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг, вилоятлар ҳокимликларининг табиий газ ва ичимлик сув билан таъминланмаган қишлоқларни бу йилги дастурга киритиш, қурилиш жадвали ва сув қувурлари ҳамда газ тармоқларини ишга тушириш муддатлари ҳақидаги таклифлари кўриб чиқилди, бошланган ишни ҳукумат томонидан белгиланган муддатларда ниҳоясига етказиш тўғрисида аниқ топшириқлар берилди.

Комиссия мажлисида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Исаев иштирок этди.

(ЎзА).

«СУД ҲОКИМИЯТИ ВА МАТБУОТ ЭРКИНЛИГИ»

Республика Олий хўжалик судида Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси билан ҳамкорликда ана шу мавзуда семинар бўлиб ўтди. Унда ҳуқуқ-тартибот идораларининг раҳбарлари, республика газеталарининг бош муҳаррирлари, журналистлар иштирок этди.

Семинарни Олий хўжалик суди раиси М. Абдусаломов олиб борди.

Анжуманда сўзга чиққанлар демократик жамият барпо этишда ҳуқуқий билим ва тарбия маданиятини ривожлантириш зарурлиги масалаларига тўхталиб, бу борада оммавий ахборот воситалари катта имкониятга эга эканлигини таъкидлашди. Чунончи, суд ҳокимияти ва матбуот ҳамкорлиги, айниқса, ёшлар тарбиясида муҳим аҳамият касб этаётганига эътибор қаратилди.

Бироқ тан олиш керакки, бу борадаги ишларни ҳали кўнгилдагидек деб бўлмайди. Айрим ҳолларда ҳуқуқ-тартибот муассасаларидан зарур маълумотларни олиш мушкуллиги, бир талай расмиятчиликларга дуч келинаётгани журналистнинг мавзуни ҳар томонлама очиб беришга салбий таъсир кўрсатмоқда. Матбуотда чоп этилаётган мақолаларнинг аксарияти суд жараёни, содир этилган жиноят тафсилотлари ва ҳуқуқ-тартибот идоралари томонидан тайёрланган ҳисоботлардан иборат бўлиб қоляпти. Бозор ислоҳоти ҳар бир фуқаро олдига ҳуқуқий билим ва тафаккурга эга бўлиш, қонунчилик доирасида яшаш талабларига қатъий риоя қилиш вазифасини қўймоқда, бу нарса кўп ҳолларда фуқароларимизнинг ўз ҳуқуқларини яхши билмасликлари оқибатида арзимас масалалар юзасидан ҳам идорама-идора юришларига сабаб бўлмоқда.

Анжуман сўнггида Олий хўжалик суди ва жамғарма томонидан эълон қилинган «Ҳуқуқ ва бурч» танловининг ғолиблари тақдирланди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Н. Жўраев сўзга чиқди.

Ўктам ДЎСТЁР,
ЎзА мухбири.

ҒАФЛАТДА ҚОЛИНМАЙДИ

Республика Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигида тошқин, сел ва кўчкилар юз бериши хавфи бўлган баҳор-ёз мавсумига тайёргарлик масалаларига бағишланган кенгаш бўлди. Кенгашни Ўзбекистон Бош вазирининг ўринбосари Б.Олимжонов бошқарди.

Кенгашда вазирлик ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоят ҳокимликларининг, шунингдек, фавқулодда вазиятлар бўйича ҳудудий бошқармаларнинг раҳбарлари иштирок этди.

Фавқулодда вазиятлар вазири, генерал-майор Б.Қосимов тошқин сувларни, сел оқимларини ўтказиб юбориш, кўчки ҳодисалари билан боғлиқ фалокатли оқибатларнинг олдини олиш ва уларни тугатишга доир кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида маъруза қилди.

Кенгашда бир қанча вилоят ҳокимликларидаги асосий вазифа — аҳоли ва ҳудудларни табиий тусдаги фавқулодда вазиятлардан ҳимоя қилиш тадбирларини бажаришдан иборат бўлган барча ташкилотларнинг саъй-ҳаракатларини мувофиқлаштиришга доир ишлари етарли эмаслиги таъкидланди.

Кенгаш иштирокчилари республика ҳудудида тошқин сувлар, сел келиши ва кўчкилар оқибатларининг олдини олиш ва тугатиш учун зарур бўладиган чора-тадбирларни белгилаб олдилар. Баҳор-ёз даврида хавфли табиат ҳодисалари оқибатларининг олдини олиш ва тугатиш билан шуғулланувчи барча давлат муассасалари ва хизматлари биргаликда ҳаракат қилишини таъминлаш масалаларига катта эътибор берилди. Табиий офат юз бериши мумкин бўлган жойларни мунтазам кузатиб туриш, шунингдек, бу даврда ҳокимият органлари, давлат хизматлари ва аҳолини хабардор қилиш тизими аниқ ишлаши зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Кенгаш давомида маҳаллий ҳокимият органларига зарур муҳандислик-техник ҳимоя тадбирларини ўтказиш, шунингдек, сел келиши, сув тошиши ва кўчки хавфи бўлган жойларда яшовчи одамларнинг хавфсизлигини таъминлаш, уларни вақтинча хавфли жойлардан кўчириш ва улар учун кўнгилдагидек турмуш шароити ва тиббий хизмат кўрсатилишини таъминлаш юзасидан аниқ топшириқлар берилди. Табиий офатлар оқибатларининг олдини олиш ва уларни тугатиш билан шуғулланувчи барча вазирлик ва идоралар амалга ошириши лозим бўлган бошқа шошилинч чора-тадбирлар ҳам белгиланди.

(ЎзА).

Чортоқ туманидаги «Айқирон» жамоа хўжалиги деҳқонлари шу кунларда чигитни плёнка остига экишни жадал олиб бормоқдалар. Хўжалик миришкорлари бу йил 560 гектар ерда пахта етиштиришни ният қилганлар. Мавжуд майдонларнинг ҳар гектаридан 34 центнердан, жами 1510 тонна хирмон уйиш деҳқонларнинг азму қарорлари. Мавсумга пухта ҳозирлик кўрилганлиги туфайли шу кунларда экиш суръати юқори бўлмоқда. Кунига 80-100 гектар майдонга барака уруғи қадалмоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Жамоа бошқаруви раиси Собиржон Қозоқов илғор бригада бошлиғи Мирзааҳмад Қорабоев билан шу кунлардаги тиғиз ишлар хусусида суҳбатлашмоқда. 2. Экиш пайти.

А. СОЛИЕВ
олган суратлар.

ЧИГИТ УНИБ ЧИҚДИ

Наманган вилоятида чигит экиш қизғин бормоқда. Тўрақўрғон туманининг Набиев номидаги, «Намуна» каби бир қанча хўжаликларида плёнка остига дастлаб экилган чигит униб чиқа бошлади.

Фақат баҳорнинг эрта келиши эмас, балки экиш пайтида ишни аниқ ташкил этиш, барча агротехника усулларига риоя қилиш чигит тез униб чиқишини таъминлади. Деҳқонлар ва туманнинг аграр мажмуаси мутахассислари ушбу қоидаларга бундан буён ҳам қатъий риоя қилишни мўлжалламоқдалар. Чунки туманда экиш суръати энди тобора ошиб бормоқда. Экиш-тикиш ишларини тахминан апрель ойининг ўрталарида туғаллаш мўлжалланмоқда.

Наманган туманидаги бир қанча хўжаликларнинг чигит экилган пайкалларида яшил ниҳоллар кўзга ташланиб қолди. Энди ҳамма гап ҳосилнинг ҳам эртаги бўлишига боғлиқ.

Н. ХЎЖАЕВА,
ЎзА мухбири.

БАРЧАСИ ОИЛАВИЙ ИЖАРАЧИЛАР ТАСАРРУФИДА

Наврўз тантанаси муносабати билан ёзилган дастурхон атрофидан жой олган кексалар юртдаги маъмурчилик, ислоҳотлар бераётган натижалар ҳақида гапириб, ўзлари яшаётган хўжаликнинг кейинги икки-уч йилда эришаётган ютуқларига ҳам тўхталишди. Бунда кўпнинг, жумладан, раҳбарнинг ҳам муҳим ўрни борлигини таъкидлашди. Сал нарида меҳмон кутаётган Раҳимжон ака буни эшитиб, шу хўжаликка ишга келган вақтини эслади.

... Худди шундай баҳор эди. Кунлар исиб, экин-тикин бошланаётган кунлар. Кўкламнинг ҳар бир куни ғанимат. Бошқа хўжаликларда мавсумга тайёргарлик авжида эди-ю, аммо Охунбобоев номли жамоада жонланиш сезилмасди. Раҳбарлари гўё вақт кутиб турадигандек хотиржам эди. Бундан туман раҳбарияти ташвишга тушди. Зудлик билан аҳвол ўнгланмаса эртага аттанг, деб қолиш ҳеч гап эмас. Йиғилишиб, маслаҳатлашишди. Хўш, нима қилиш керак? Ҳоким муовинлари, мутасаддилар ўз фикр-мулоҳазасини айтди. Ҳамманинг таклифини диққат билан эшитиб туманнинг ўша пайтдаги ҳокими шундай деди:

— Ҳа, бошқарув издан чиққан. Устига-устак хўжаликнинг иқтисоди тобора ёмонлашяпти. Сабаби ўзингизга маълум. У ерда бир неча йилдан бери режалар бажарилмайди. Раҳбар янгиланмаса, аҳвол ўзгармайди. Борадиган одам шундай бўлиши керакки, у раҳбарликда кўзи пишган, деҳқончиликда тажрибаси етарли бўлсин. Ўйлай-ўйлай шундай фикрга келдим, бу вазифани Раҳимжон ака эплайди. Вазиятни тушуниб йўқ демас, деб ўйлайман. Ёлғизлатиб қўймаймиз, ёрдам берамиз, албатта.

Раҳимжон ака ҳокимнинг биринчи ўринбосари эди. Унгача бошқа хўжаликда кўп йил раислик қилган. Режаларни бажармаган йили бўлмаган. Таклифни эшитиб, фикрини жамлаб жавоб беришга чоғланаётганида ҳоким сўзида давом этди:

— Тўғри, Раҳимжон ака бу ерда ҳам керак. Аммо ҳозир у Охунбобоев номли хўжаликда кўпроқ зарур. Чунки туманда битта қолоқ жамоа бўлса ҳам оққўрғонликлар шаънига яхши эмас. Қолаверса хўжалик аҳли бошқалардан кам меҳнат қилаётгани йўқ, демак шунга яраша роҳатини кўрсин.

Шу гап-сўзлар унга гўё кеча бўлгандек туюларди. Раҳимжон ака отахонларнинг ҳозирги гурунги сабаб бўлиб, ўйлаб қараса шунга ҳам роппа-роса тўрт йил ўтибди. Шукр, юзи ерга қарамади, каттани ака, кичикни ука, деб ишни юритиб келяпти. Даврадагиларнинг гапи кўнглини тоғдек кўтарди. Бари шуларнинг мадади билан амалга ошяпти. Бир одам нима ҳам қила олар эди. Эсида, дастлаб иш бошлаган даври — 1995 йил жуда қийналишди. Табиат инжиқлик қилиб деҳқонни қайта-қайта чигит экишга мажбур этди. Бардошини, иродасини, нималарга қодирлигини синади. Аслини олганда деҳқонга қачон осон бўлган? Миришкор бундан нолимади. Яратгандан баракасини сўраб ҳаракатини тезлатди. Хайрият, интилишлари беиз кетмади. Кузда мукофотини олди. Режа Оққўрғонда биринчилар қаторида бажарилди. Хўжалик ҳисобига мўмай даромад тушди. Раҳимжон ака Ҳакимжоновнинг ташкилотчилиги, деҳқончилик сир-асрорини пухта билиши шунда яна бир бор кўринди. Асосийси одамларда меҳнатга иштиёқ кучайди. Негаки, олдинги йиллари ҳосилдорлик пасайгандан пасайиб баъзиларнинг ишга иштиёқи сўнаёзган эди.

Кейинги йилларда ҳам кўзланган натижаларга эришилди. Айниқса, 1998 йил янада яхши якунланди. Бунинг биринчи сабаби, ерлар оилавий пудратчиларга бўлиб берилди. Хўжалик Охунбобоев номли деҳқон ва фермерлар уюшмасига айлантирилди. 571 гектар пахта майдони 240 оилага тақсимланди. Уларнинг 90 фоиздан зиёди шартномани уддалади. 32 центнергача пахта олганлар ҳам бўлди. Ғалла ўртача 37 центнердан тушди. Одил Қўшбоев, Эрали Ўтанов, Адҳам Аҳмедов етакчи оилавий пудратчилар 40—45 центнердан ошириб сара дон йиғиштириб олдилар.

— Оилавий пудрат одамни нафақат ерни асраб-авайлаб, берилиб ишлашга, пухта ҳисоб-китоб юритишга ҳам ўргатди, — дейди Раҳимжон ака. — Ҳозир ҳар бир пудратчи қўлига қоғоз-қалам олиб, кирим-чиқимни ҳисоблаб юрибди. Негаки, нима сарфласа ёнидан кетади — ортиқча чиқим кимга зарур? Шунинг учун оз харажат қилиб, кўпроқ фойда олишга интилади. Илгариги боқибеғамлик йўқ. Кетса ёнимдан кетибдими демайди. Шартномани бажармаса, кўп нарсадан маҳрум бўлишини билади. Бозор талабларига мослашяпти. Бу усул ўзини оқлади. Уни мустаҳкамлаб, ривожлантириб, сўнг пайчиликка ўтиш керак.

Иқтисодий ислоҳот моҳияти

Ғалла ривожи яхши. 250 гектардаги экин 53 та оила тасарруфида. Бари ҳосилим мўл бўлсин, деб ҳаракатда. Ниҳоллар уч марта озиқлантирилди, қондириб суғорилди. Раиснинг айтишича, ўртача 40 центнердан ошириб ҳосил олишни мўлжаллашаётган экан.

Одатда деҳқончилик ҳақида гап кетганда пахтачилик ва ғаллачилик хусусида сўз юритиладию, бошқа соҳалар гўё иккинчи даражалидек кўпда эсланмайди. Рўзғоримизга эса йил ўн икки ой гуруч ҳам, сабзавот ҳам, гўшт, сут мўл бўлиши учун чорвага озуқа экинлари ҳам керак. Раҳбар шу соҳаларга ҳам доим жиддий эътибор билан қарайди. Николай Ли бошчилик қилаётган шоликорлар ўтган йили 26,5 гектар ердан 45 центнердан «қирмизи дон» етиштиришган эди. Бу йилги ниятлари 50 центнер. Шунингдек, 37 гектардаги бедага еттита оила қарайди. Парвариши кўнгилдагидек, ҳадемай ўримга келади. Уч оила сабзавотчилик билан шуғулланади.

— Наврўз байрамини шод-хуррамлик билан нишонлаб, чигит экишга қизғин киришдик, — дейди деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси раиси Р. Ҳакимжонов. — 571 гектар ернинг ҳаммасига С-6524 нави экамиз. Мавжуд саккизта сеялка бир меъёрда ишлаяпти. Ниятимиз, ҳосилдорликни 35 центнерга кўтариш. Ҳамма имкониятлар етарли, деҳқон кўпроқ даромадли бўлай, деб интиляпти. Кўпга берсин, кўп қатори бизга ҳам берсин, деб ҳаракатни бўшаштирмаймиз.

Раис кўпнинг дилидагини айтди. Ўзига ҳам, бошқаларга ҳам кўнгилдан эзгу тилаклар тилаган одам асло кам бўлмайди.

О. АБДУЛХАЕВ.

«Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда»

БИРЛИК, ЖИПСЛИК — ҚУДРАТИМИЗ МАНБАИ

Мамлакатимиз Президентининг «Туркистон-пресс» ахборот агентлиги мухбири саволларига жавобларида Ўзбекистоннинг дин борасидаги сиёсатида ҳеч қандай ўзгариш бўлмаслиги, турли таҳдидлар имон-эътиқодимиздан қайтаролмаслиги яна бир карра алоҳида таъкидлаб ўтилди. «Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда» номи билан чоп этилган китоб кўпчилик томонидан қизиқиб ўқилмоқда. Унинг Саудия Арабистонида ҳам мусулмонлар томонидан хайрихоҳлик билан кутиб олинганлиги юртбошимизнинг обрў-эътибори ва нуфузи ошиб бораётганлигини кўрсатади.

Республикамиз пойтахти Тошкентдаги мудҳиш воқеалар сабабли бегуноҳ кишиларнинг шаҳид кетганлиги, кўплаб инсонлар азият чекканлиги тинч ижодий меҳнат билан машғул бўлган илмий-тадқиқот институтимиз, тажриба хўжалигимиз жамоаларининг ҳам нафратини қўзғатди. Бўлиб ўтган йиғилишларда олимлар, мутахассислар, миришкорлар ёвуз кучларга нисбатан ўзларининг қаҳр-ғазабларини билдирдилар, доимо огоҳ бўлишга чақирдилар. Жамоамиз вакиллари қўпорувчилик оқибатида жабр кўрганларнинг оилаларига моддий жиҳатдан кўмак бериш ҳақидаги таклифларни тўла қўллаб-қувватлашди. Шоличилик илмий тадқиқот институти, унинг таркибидаги тажриба хўжалиги, «Ниҳол» жамоаси 40 минг сўмдан зиёд маблағни хайрия жамғармасига ўтказди.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишларининг, бутун куч-қудратимизнинг манбаи — бирлигимизда, жипслигимиздадир. Ана шу ҳамжиҳатлигимизни янада кучайтириб, Ўзбекистоннинг буюк келажагига эришишга ҳар биримиз ўз улушимизни қўшсак, юртимизнинг жаҳон ҳамжамиятидаги обрў эътибори янада ошаверади.

Ғ. РАҲИМОВ,
Ўзбекистон шоличилик илмий- тадқиқот институти директори, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, профессор.

«ҒАЛЛАБАНК» АКЦИОНЕРЛАРИ КЕНГАШИБ ОЛИШДИ

Яқинда республикамиз қишлоқ хўжалигининг етакчи соҳаси ҳисобланган ғаллачилик ва донни қайта ишлаш корхоналарига молиявий хизмат кўрсатиш ихтисослашган «Ғаллабанк» акционерларининг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Уни банк Кенгаши раиси Олим Атаев бошқарди. Кейинги пайтда мамлакатимизнинг кўпгина молиявий муассасалари қатори ушбу банк ҳам ўз ишини [illegible] самарасини бераяпти. Айни пайтда банкнинг аксарият бўлимлари шинам, замонавий бинода жойлашган. Мижозларга замон талаблари даражасида хизмат кўрсатиш борасида катта ишлар қилинди. Йилдан-йилга хизмат кўрсатиш даражаси такомиллашиб, тўловлар ўз вақтида амалга оширилмоқда.

Банк тизимида амалга оширилиши лозим бўлган ишлар, муаммолар ҳам йўқ эмас. Бу тўғрида Президентимиз Вазирлар Маҳкамасида вилоят, шаҳар ва туман ҳокимлари билан банклар учрашувида банклар халқ хўжалигида локомотив вазифасини ўташи [illegible] барча субъектларни ўз вақтида [illegible] бозор механизмларини [illegible]

«Ғаллабанк» акционерларининг умумий йиғилишида [illegible] йил якунлари муҳокама қилинди, жорий йилнинг 16 февралида Вазирлар Маҳкамасида Президентимиз бўлган мажлисида молиявий муассасалар олдига қўйган талаблардан келиб чиқадиган вазифалар белгилаб олинди. Бу йиғилишда банк бошқаруви раиси Йўлдошбой Эргашев маъруза қилди. [illegible] молиявий муассасалар [illegible] баланси [illegible] тасдиқланди.

Ҳ. КАРИМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

9 Май — Хотира ва Қадрлаш куни

«ҚАДДИМИЗНИ ТОҒДЕК КЎТАРДИ»

Шу кунларда мамлакатимизнинг ҳамма жойида бўлгани каби Бухоро вилояти Пешку туманида ҳам Президентимиз Фармонига кўра умумхалқ байрами деб эълон қилинган 9 Май — Хотира ва Қадрлаш кунини кенг нишонлашга ҳар тарафлама катта тайёргарлик кўрилмоқда. Туман миқёсида ишлаб чиқилган иккинчи жаҳон урушида фашизмга қарши курашиб ҳалок бўлганларнинг, мамлакатимиз озодлиги ва мустақиллиги учун жон берган барча ўғлонларнинг хотирасини абадийлаштириш, бугунги кунда сафларимизда туриб Ватан обрў-эътиборини юксалтиришга, ёшларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан тарбиялашга ҳисса қўшаётган мўътабар инсонларнинг ҳурматини, иззат-икромини жойига қўйиш юзасидан кенг миқёсли тадбирларни тўла-тўкис амалга ошириш чоралари кўрилаяпти.

Яқинда туманимизнинг энг мўътабар инсонларидан бири, иккинчи жаҳон урушининг жангу жадалларида қатнашиб, жабру-жафоларини кўрган, Украина кенгликларида фашистларга қарши курашган Раҳим ота Раҳмонов билан учрашиб, юртбошимиз томонидан чиқарилган Фармон хусусида суҳбатлашдик. Етмиш беш ёшдан ошган бу отахон ўзининг хурсандчилигини, ҳаяжонини қуйидагича ифодалади:

— Муҳтарам юртбошимиз томонидан чиқарилган «9 Майни — Хотира ва Қадрлаш куни деб эълон қилиш тўғрисида»ги Фармон биз — фахрийларнинг қаддимизни тоғдек кўтарди, кўнглимизни осмон қадар юксалтирди. Ушбу фармондаги «Фашизм устидан қозонилган ғалабага ҳисса қўшган, Ватанимиз мустақиллиги учун жонини, бор куч-қувватини аямаган бирор бир фахрий, бирор бир киши унутилмаслиги керак. Уларнинг ҳар бирига муносиб ҳурмат-эҳтиром кўрсатилиши шарт» деган сўзларни ўқиганимда кўзларимга қувонч, миннатдорчилик ёшлари қалқди. Юртбошимизнинг катта ғамхўрлиги, қадрлашни барча раҳбарларга қаттиқ тайинлаётганликлари ҳаётнинг аччиқ-чучукларини кўп тортган кексаларни ғоят мамнун этмоқда.

Раҳим ота Раҳмонов иккинчи жаҳон урушидан она юртига қайтганидан сўнг бир умр қишлоқ хўжалигида астойдил меҳнат қилди. У дастлаб бригадир, кейинчалик жамоа хўжалиги етакчиси бўлиб ишлади. Унинг раҳбарлигида бўз ерлар ўзлаштирилди, мактаблар, кўприклар барпо этилди, янги боғларга асос солинди. Қаерда ишламасин қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, пахта ҳосилдорлигини ошириш, одамлар турмуш шароитини яхшилаш унинг доимий диққат-эътиборида бўлди. У хўжаликка етакчилик қилган даврда Йўлдош Эргашев сингари донгдор пахтакорлар етишиб чиқди. Ҳозирги пайтда бу хўжалик Йўлдош Эргашев номи билан аталаяпти. Отахоннинг деҳқончилик соҳасидаги кўп йиллик фидокорона меҳнатлари «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор» унвони ва бошқа кўплаб нишонлар билан тақдирланган.

Меҳнат фахрийси Р. Раҳмонов ҳозирги пайтда ҳам ўзининг қимматли маслаҳатлари билан жамоа хўжалиги мутахассисларига яқиндан ёрдам бериб келаяпти. У умр йўлдоши Тўла ая Амонова билан турмуш қурганликларининг эллик йиллигини нишонлаганликларига ҳам ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Отахон ва унинг хонадони, жамоадаги, Пешку туманидаги уруш ва меҳнат фахрийлари 9 Май — Хотира ва Қадрлаш кунини умумхалқ байрами сифатида кенг нишонлашга катта ҳозирлик кўрмоқдалар. Юртбошимиз томонидан чиқарилган Фармонда ушбу умумхалқ байрамининг кенг нишонланишини таъминлаш барча давлат, нодавлат ва жамоат ташкилотларининг, идора ва корхоналарнинг биринчи галдаги вазифаси, барча Ўзбекистон фуқароларининг ор-номус, виждон иши ва маънавий бурчи деб белгилаб қўйилганлиги барчани руҳлантирмоқда.

Дилбар ИСМАТ қизи.

МАТБУОТ СЎЗИНИНГ ТАЪСИРИ

«ҚОРАКЎЛЧИ ЧЎПОНЛАР ҲАҚҚИНИ ҚАЧОН ОЛИШАДИ?»

Газетамизнинг шу йил 2 февраль сонида юқоридаги сарлавҳада босилган таҳлилий-танқидий мақолада Самарқанд вилоятининг қоракўлчилик хўжаликларида етиштирилаётган қоракўл тери, жунни сотиш билан боғлиқ бўлган, шунингдек, қоракўлчилик соҳасида кейинги йилларда юзага келган ечимини кутаётган муаммолар тўғрисида сўз борганди. Яқинда ушбу мақола юзасидан «Ўзбек қоракўли» компанияси ва Бухоро вилояти қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасидан жавоб хатлари олинди. Биз уни тўлалигича эълон қиляпмиз.

«Газетанинг шу йил 2 февраль сонида босилган «Қоракўлчи чўпонлар ҳаққини қачон олишади?» сарлавҳали танқидий мақола «Ўзбек қоракўли» компаниясида атрофлича муҳокама этилди. Шу хусусда қуйидагиларни маълум қиламиз.

Мақолада Самарқанд вилояти қоракўлчилари мисолида республика қоракўлчилигида юзага келган аҳвол тўғри ёритилган. Самарқанд вилояти қоракўлчилик хўжаликлари 1998 йилда «Бухоро-Қоракўл» очиқ турдаги акциядорлик жамияти билан 27216 дона қоракўл етказиб беришга шартнома тузиб, 28671 дона қоракўл тери топширганлар, уларнинг қиймати 31756 минг сўмга тенг бўлган.

«Бухоро-Қоракўл» акциядорлик жамияти 1998 йил давомида қоракўлчилик хўжаликларига олган қоракўл тери ҳисобига 4493,1 минг сўмлик тайёр маҳсулот ва бошқа моддий бойликлар берган. 1999 йил 1 январь ҳолатига келиб 27262 минг сўмлик кредитор қарзи қолган. Жорий йил январь ойи давомида вилоят хўжаликларига 2363,5 минг сўм кўчирилди ва 1 февраль ҳолатига 24899 минг сўмлик кредитор қарз қолган.

Шу йилнинг биринчи январь ҳолатига «Бухоро-Қоракўл» ОТАЖ омборида 98,4 миллион сўмлик тайёр маҳсулот, 69,7 миллион сўмлик қоракўл тери хом ашёси мавжуд. Бугунги кунда Италиянинг Федирика-Алберилло фирмаси билан 50 минг дона қоракўл териларни чет элга сотиш учун шартномалар имзоланди. Бу жараён йил давомида 150—200 минг донага етказилади.

Корхонада қайта ишлаш жиҳозлари хориждан келтирилган бўлиб, улар эскирган бўлсада ҳали фойдаланса бўлади, тикиш машиналари ва технологияси талабга жавоб беради. «Ўзбек қоракўли» компанияси «Бухоро-Қоракўл» очиқ турдаги акциядорлик жамиятида юзага келган молиявий аҳволни озгина бўлса ҳам енгиллатиш мақсадида корхонада мавжуд ускуналардан фойдаланиб, терини қайта ишлашни йўлга қўйиш, хўжаликлардан олинган тери ҳисобига уларга пахталик куртка, шим, иссиқ пўстинлар тикишни кўпайтириш ҳамда хўжаликлар учун зарур бўлган эҳтиёт қисмлар, сув чиқариш воситалари, соҳада керак бўладиган анжомлар сотиб олишни кўпайтиришни қаттиқ назорат остига олган.

Самарқанд вилояти қоракўлчилик хўжаликлари 1998 йил жун маҳсулоти учун 114 тоннага шартнома тузиб, ҳақиқатда 122,4 тонна жун хом ашёси сотган. Шундан вилоятнинг Нуробод туманидаги «Каттақўрғон» жамоа хўжалиги 1998 йилда 41,3 тонна жун учун «Келес-Жун» акциядорлик жамиятидан ҳар бир килограммига 29 сўм 11 тийиндан, тоза тола ҳисобига 34 сўм 65 тийиндан пул олган. Шу жумладан, туманнинг «Ўзбекистон» хўжалигига эса ҳар бир килограмм жун учун 28 сўм 25 тийиндан, тоза тола ҳисобида 36 сўм 70 тийиндан тўланган. Самарқанд вилояти қоракўлчилик хўжаликлари учун ўртача бир килограмм хом ашёга 28 сўмдан ортиқ тўланган.

Вилоятдаги баъзи бир хўжаликлар жамиятга жунни транспорт масаласидаги муаммолар бўлаётганлиги сабабли етказиб бера олмаяпти. Жамият хўжаликлар билан шартнома қилган пайтида транспорт харажатларини хўжалик томонидан тасдиқланган ҳужжатлар асосида тўлаб беришини ўз зиммасига олган.

1999 йили жамият томонидан бир килограмм жун хом ашёси учун сифатига қараб 30 сўмдан 40 сўмгача тўланади. Мақолада кўтарилган республикада қоракўл тери сотадиган жаҳон бозорини ташкил қилиш зарурлиги тўғрисидаги фикрни қўллаб-қувватлаймиз ва бу ҳақда Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритилган.

Компания республикамиз қоракўлчилигида, айниқса «Бухоро-Қоракўл» ва «Келес-Жун» акциядорлик жамиятларида юзага келган иқтисодий аҳволни ҳисобга олиб, уларнинг фаолиятини қаттиқ назорат остига олди. Зарур бўлган ва имкони бўлган ёрдамни уюштиради ҳамда республика ташкилотлари ҳал қилиши керак бўлган масалаларни кўриб чиқиш учун таклифлар киритади.

У. ҚОДИРОВ,
«Ўзбек қоракўли» компанияси раисининг биринчи ўринбосари.

Вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси, «Бухоро-қоракўл» акциядорлик бирлашмаси ва «Бухоро-қоракўл» акциядорлик жамияти раҳбар ва мутахассислари газетанинг 1999 йил 2 февраль сонида босилган «Қоракўлчи чўпонлар ҳаққини қачон олишади?» сарлавҳали танқидий мақолани атрофлича муҳокама қилиб, ўрганиб чиқдилар.

Мақолада Самарқанд вилояти қоракўлчилари мисолида республика қоракўлчилигида юзага келган аҳвол ёритилган. Самарқанд вилояти қоракўлчилик хўжаликлари 1998 йилда «Бухоро-қоракўл» акциядорлик жамияти билан 27216 дона қоракўл тери етказиб бериш тўғрисида шартнома тузиб, 28671 дона қоракўл тери топширганлар, унинг қиймати 31756 минг сўмга тенг бўлган. Шартномага асосан корхона хўжаликларга қоракўл тери қийматининг 25 фоиз миқдоридаги аванс пулини тўламаган.

«Бухоро-қоракўл» акциядорлик жамияти 1998 йил давомида Самарқанд вилоятининг қоракўлчилик хўжаликларига олинган қоракўл тери пули ҳисобидан 4493,1 минг сўмлик тайёр маҳсулот ва бошқа моддий бойликлар берган, 1999 йил 1 январь ҳолатига 27262 минг сўмлик кредитор қарзи қолган. 1999 йил январь ойи давомида вилоят хўжаликларига 2363,5 минг сўм кўчирилди ва 1 февраль ҳолатига 24899 минг сўмлик кредитор қарз қолган.

Корхона тўлов имкониятининг пасайиб кетишига асосий сабаб қоракўл тери етиштириш, қабул қилиш, қайта ишлаш, тайёр маҳсулотни сотишнинг ўта мавсумийлигидир. Қоракўл тери июнь-июль ойларида қабул қилинади, қайта ишлаш, тайёр маҳсулот тикиш йил давомида олиб борилади, маҳсулот эса асосан куз ва қиш ойларида сотилади. Оқибатда хом ашё, тайёр маҳсулот узоқ муддат корхона омборларида сотилмай тўпланиб қолади, натижада хўжаликларга шартнома тузилгандан кейин 25 фоиз аванс пули, маҳсулотни олиш пайтигача унинг 90 фоиз қийматини тўлаш имконияти бўлмай қолади. Бундай ҳол корхонага айланма маблағлардан унумли фойдаланиш имконини бермайди, аксинча кўп миқдорда айланма маблағ талаб қилади. 1998 йилда қоракўл тери харид баҳосининг 3,3 мартага оширилиши янада кўп айланма маблағ бўлишини талаб этди. Корхона учун ҳозирги нарх-навода йилига ҳар бир қоракўл тери учун ўртача 1100—1500 сўмдан, жами республика хўжаликларида етиштирилаётган тахминан 500 минг дона қоракўл тери учун 550—700 миллион сўм айланма маблағ керак бўлади. Бу масалани ижобий ҳал қилиш учун имтиёзли кредит олиш муаммоси республика ташкилотлари олдига бир неча бор қўйилган, аммо у ҳозирча ҳал қилинмади.

Корхонада қайта ишлаш жиҳозлари эскирган бўлиб, уларнинг технологияси талабга жавоб бермайди. Шу боис, мақолада кўрсатилганидек «кредит олиб бўлсада замонавий техникалар олиш керак» деган фикр жуда ҳам ўринлидир, лекин янги технологияларни сотиб олиш жуда катта маблағни талаб этади, корхонанинг молиявий аҳволи эса ҳозирча бунга имкон бермайди.

Вилоят ҳокимлиги «Бухоро-қоракўл» акциядорлик жамиятида юзага келган молиявий аҳволни бирмунча бўлса ҳам енгиллаштириш мақсадида корхонадаги мавжуд ускуналардан фойдаланиб, қўй терисини қайта ишлашни йўлга қўйиш, қоракўлчилик хўжаликлари учун пахталик куртка, шим, иссиқ пўстинлар, чўпон-чўлиқлар учун кирза этик тикишни кўпайтириш, хўжаликлар учун зарур бўлган эҳтиёт қисмлар, сув чиқариш воситалари, соҳа учун зарур бўлган анжомлар сотиб олиш ва уларни олинган қоракўл тери эвазига беришни янада кўпайтиришни қаттиқ назорат остига олади.

Мақолада кўтарилган республикада қоракўл тери сотадиган жаҳон бозорини ташкил қилиш зарурлиги тўғрисидаги фикрни қўллаб-қувватлаймиз. Вилоят ҳокимлиги «Бухоро-қоракўл» акциядорлик жамиятида юзага келган аҳволдан келиб чиққан ҳолда унинг фаолиятини бундан кейин қаттиқ назорат остига олади. Зарур ва имкони бўлган ёрдамни беради ҳамда республика ташкилотлари ҳал қилиши керак бўлган масалаларни кўриб чиқиш учун Вазирлар Маҳкамасига киритади.

А. ТОШЕВ,
Бухоро вилояти қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғининг чорвачилик бўйича ўринбосари.

Далалар чорлайди

Баҳор чўлга ҳам сепини ёйди. Атроф яшил майсаларга бурканди. Мевали дарахтлар гуллади. Ниҳоллар куртак чиқарди. Далаларда одамлар гавжумлашди. Яратувчилик ишлари авж олди. Чўл ҳавоси янада мусаффолашиб, инсонга руҳий тетиклик бахш этди. Кўкатлардан тайёрланган totли пишириқлар иси чор атрофга таралди.

Пахтакорда анчадан буён Наврўз бунчалик катта миқёсда, кенг ва томошаларга бой тарзда нишонланмаган эди. Байрам куни қарийб барча пахтакорлик сайилда иштирок этди, десак муболаға бўлмас. Марказий стадион, истироҳат боғи, туман маркази меҳмонларга тўлди. Дошқозонларда ош дамланди, тандир-тандир нон ёпилди, сумалаклар пиширилди.

Эртасига деҳқон кўтаринки кайфиятда даласига йўл олди. Бир неча кунлик изғириндан сўнг ҳавонинг илиши экин-тикин ишларини давом эттиришга имкон яратди. Ўн марта эшитгандан бир марта кўрган афзал, деганларидек туман ҳокимининг муовини Қувондиқ ака Ўролов ҳамкорлигида хўжаликлар томон йўл олдик.

БАҲОРИЙ ШИЖОАТ

«Самарқанд» пайчилик хўжалиги томон кетиб боряпмиз. Этаги кўз илғамас майдонларда плёнка остига чигит экишга киришилган. Эгатларда дастлабки оппоқ, ялтираган излар пайдо бўлган. Техника ортидан беш-олти киши плёнка четини тупроқ билан ёпиб ишнинг сифатини кузатиб боришяпти. Сал носозлик сезилса тракторни дарҳол тўхтатишади. Камчилик тўғрилангач, яна ишда давом этишади.

Катта йўлдан уч-тўрт чақирим ичкарига кирган эдик, ғаллазор бошланди. Қалин, баравж майсаларни кўриб деҳқон меҳнатига тасанно айтасиз. Бир жойда тракторда дори сепилаётган экан. Ўша ерда тўхтаб ўтишни илтимос қилдик. Дала четида трактор ҳаракатини кузатиб турган киши бизни кўриб, пешвоз юрди. Салом-алик, «ҳорманг, бор бўлинг»дан кейин Қувондиқ ака у кишини бизга таништирди. Бригада бошлиғи Жумабой ака Нишонов экан.

— Бегона ўтга қарши гербицид сепаяпмиз, — тушунтирди Жумабой ака. — Уни ҳозир қўлламасак кейин ғаллани ўстирмай қўяди. Эрта баҳорда ўт ўзини тутиб олмасдан йўқотилса, экин ривожи яхши давом этаверади.

— Экин неча марта озиқлантирилиб, неча марта суғорилди? Қайси навдан экккансизлар?

— «Юна» нави. Шу пайтгача уч марта озиқлантирилди, уч марта суғорилди.

— Шу жойдан ўтган йили гектаридан 54,7 центнердан ҳосил олишган, — суҳбатга қўшилди Қувондиқ ака. — Бу йил камида 55 центнерни мўлжаллашяпти. Жумабой аканинг 25 гектар ғалладан ташқари 31 гектар боғи ҳам бор. Ундан ҳам йилига мўл мева-чева олади. У киши ҳам уста деҳқон, ҳам етук боғбон.

Бошқа бригадаларда ҳам экин парвариши кўнгилдагидек олиб борилаётганлигини кўрдик. Насиб этса «Самарқанд»нинг дон хирмони бу йил баракали бўлади. Ажаб эмаски, шундай фидойилар туфайли Пахтакор тумани авалги шуҳратини тикласа.

* * *

«Бахмал» санацияга тушган хўжаликлардан. 2434 гектар экин майдони бор. Унинг 1167 гектарида ғалла, 1005 гектарида пахта, қолганида сабзавот, полиз, озуқа экинлари етиштирилади. Бир оғиз сўз билан айтганда юки катта. Ушбу хўжаликка чўл деҳқончилигида кўзи пишган кишилар раҳбарлик қилишади. Уларга катта ишонч билдирилган. Мақсад, сўнгги имкониятдан оқилона фойдаланиб, «Бахмал»ни иқтисодий жиҳатдан соғломлаштириш.

Хўжаликка борсак бош ҳосилот Маматқул ака Абдурасулов плёнка остига чигит экилаётган ерда экан. У ерда Маматқул ака тракторчи Нарзулла Сирлиевга нималарнидир тушунтирарди.

— Белгиланган бўйича 180 гектар жойга чигитни плёнка остига экишимиз керак, — деди М. Абдурасулов. — Плёнка остига чигит қадашга мослаштирилган иккита сеялкадан фойдаланяпмиз. Об-ҳаво яхши бўлиб турса, андижонликлар усулида уруғ экишни беш-ўн кун ичида тугаллаймиз.

Марказий таъмирлаш устахонасида ўн битта оддий усулда экадиган сеялка тахт. Мавсумнинг тез ва соз ўтиши учун ҳамма шароитлар яратилган. Ер етилиши биланоқ оддий усулда экиш ишлари ҳам жадаллашади. Бош ҳосилотнинг айтишича пахтага ажратилган барча майдонга «Ан-Боёвут-2» нави қадалади. Хуллас, ўтган йилги хатолардан жиддий хулоса чиқариб олингани кўриниб турибди. Энди ҳамма гап ғайрат-шижоатни бўшаштирмасликда. Чунки энг масъулиятли дамлар энди бошланмоқда. Биринчи навбатда эртаги ва бир текис кўчат ундириб олишдир.

Сўнгра ғаллазорларни айландик. Қондириб суғорилган, меъёрида озиқлантирилган. Гектаридан 32 центнердан дон етиштириш режалаштирилган. Бахмалликлар уни 40 центнерданга етказишни ният қилишган.

Обиджон ҒОФУРОВ.

Суратларда: 1. «Бахмал» хўжалиги бош ҳосилоти Маматқул Абдурасулов тракторчи Нарзулла Сирлиев билан ўзаро фикрлашишмоқда. 2. Плёнка остига чигит экилмоқда. 3. «Самарқанд» пайчилик хўжалигининг тажрибали механизатори Сулаймон Бобоев.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган суратлар.

ИШТИХОНДА «АЁЛЛАР УЙИ»

Иштихон туманида Аёллар йили муносабати билан хотин-қизлар ҳақ-ҳуқуқини янада кенгроқ ҳимоя қилиш мақсадида махсус жамғарма ташкил этилди. Халқ хўжалигининг турли жабҳаларида ишлаётган, жамоат ишларида фаол иштирок этаётган фаол аёллар, уй бекалари, саховатпеша кишилар жамғармани моддий қўллаб-қувватламоқдалар.

Режага мувофиқ туманда «Аёллар уйи» қурилади. Унинг таркибида гўзаллик салони, модалар ательеси, юридик ва тиббий хизмат кўрсатиш хоналари, ёш келин-куёвларга либослар тайёрлаш, сотиш ва ижарага бериш бўлими, хотин-қизлар ўқув маркази бўлади.

Ҳамза ШУКУРОВ,
ЎзА мухбири

«Д-4-2» — ЯНГИ БИОСТИМУЛЯТОР

Ҳозирги замон қишлоқ хўжалигини муттасил ривожлантириб боришнинг бош омили ишни фан ва техника ютуқлари асосида ташкил этишдир. Ушбу соҳа юксалган мамлакатлар эришаётган муваффақиятлар ҳам деҳқон ва олим ҳамкорлиги туфайлидир.

Тошкентдаги «Д-4» илмий-ишлаб чиқариш корхонаси истеъдодли олимлари кимё фанлари номзоди Н. Ғофурова ва техника фанлари номзоди Ш. Ҳамидов Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор М. Ҳамидова раҳбарлигида янги стимулятор яратдилар. У «Д-4-2» деб номланади.

Ушбу стимулятор гўшт чиқиндиларидан тайёрланган бўлиб, оқсил моддалар ва пестицидлардан ташкил топган. Стимулятор Ўсимлик моддалари кимёси, экспериментал биология ҳамда Ўзбекистон пахтачилик илмий-текшириш институтларида синовдан ўтказилди. Тажрибалар шуни кўрсатдики, у инсон соғлиғига мутлақо безарар. Бу республика Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий текшириш институти мутахассислари томонидан тасдиқланди.

У 1996—1998 йиллар давомида мамлакатимизнинг бир қатор хўжаликларида синовдан ўтказилди. Мақсад ғўзанинг ўсиши ва ривожланишига таъсирини билиш эди. Стимулятор билан ишлов берилган чигитнинг Каттақўрғон туманидаги Навоий номли хўжаликда «Қирғиз-3», Юқори Чирчиқдаги «Ўзбекистон», «Гулистон», «Дўстлик»да «Фарғона-3», «С-6524», Чиноздаги Навоий номли жамоада «Наманган-77», тукли ва туксизлантирилган навлари экилди. Тажрибалар шуни кўрсатдики, «Д-4-2» шу вақтгача маълум бўлган, далаларимизда қўллаб келинган, ўзимизда ишлаб чиқарилган ва чет эллардан келтирилган стимуляторларга нисбатан самарали ва сифатли экан.

Биринчидан, ушбу стимулятор чигитнинг чидамлилигини оширади, униб чиқишини тезлатади. Ниҳол бақувват ўсади, касалликларга чидамлилиги ортади. Ҳосил етилиши 7—10 кунга тезлашади. Шунингдек, ҳар бир туп ғўзадаги чаноқлар сони меъёрдагидан 4—5 та кўп бўлади. Стимулятор қўлланган далалардаги ҳосилдорлик гектарига 4—5 центнерга кўпаяди. Шуни алоҳида таъкидлаш жоиз, ҳосилдорликнинг сезиларли ошиши асосан биринчи машина терими ҳисобига тўғри келади. Маълумки, биринчи теримда йиғилган хом ашё юқори навларга қабул қилинади. Мавсумни барвақт якунлашга имкон яратади.

Иккинчидан, «Д-4-2» препарати жуда оз миқдорда ишлатилади. Бир тонна чигитни ишлов беришга 1—4 миллиграмм стимулятор сарфланади. Яъни шунча стимулятор 10—12 гектар майдонга тушадиган уруғликка етади, дегани. Нархи ҳам арзон. 1999 йил деҳқончилиги учун бир гектар ерга кетадиган харажат 200 сўмга тўғри келади.

Ғоядан амалиётгача бўлган машаққатли йўл

— Истиқболли препарат Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат Кимё комиссияси томонидан синчиклаб текширилди, — дейди Шуҳрат Аслонович Ҳамидов. — Текширишлар ҳамда олинган натижалар асосида мазкур препаратни ўтган йил 30 декабрда Ўзбекистонда ишлатишга рухсат этилди.

Тавсия сифатида шуни айтиш керакки, у пенициллин шиша флаконларига 4 миллиграммдан қадоқланган. Шу миқдорни 200—300 литр сувда эритиб, ҳосил бўлган аралашмада бир тоннагача чигитни намлатиш керак. Уруғлик бироз нам тортгандан кейин экишга тайёр бўлади. Бунда пахта ва ғаллани ўстириш технологияси ўзгармайди. Аксинча, агротехника қоидаларига тўла риоя этиш лозим. Чунки кўп ҳосил берадиган ўсимликни кўпроқ озиқлантириш талаб этилади. Дарвоқе, мазкур кимёвий модда ғаллачиликни ривожлантиришда ҳам яхши самара беради. «Д-4-2» қўлланган далалардаги экин илдизи ва танаси бақувватлашади. Бошоғининг ўлчами ва ундаги доналарнинг сони ошади. Ташқи таъсирга бардоши кучайиб, салга ётиб қолмайди. Ҳосилдорлиги эса 20—25 фоизга ортади.

«Д-4» илмий-ишлаб чиқариш корхонаси кенгайишида Ўзбекистон Фан ва техника давлат қўмитаси, «STBI» илмий-технологик бизнес-инкубатори мутахассислари катта ёрдам кўрсатишаётир. Жумладан, Биоорганика-кимё институти раҳбариятининг беминнат мададини ҳам алоҳида таъкидлаш зарур.

— Муаммолар ҳам йўқ эмас, — дейди корхона раҳбари Н. Ғафурова. — Ҳозир хўжаликлар билан тўғридан-тўғри шартнома тузиш, пул ўтказилишида қийинчиликка дуч келинмоқда. Хусусий корхонага маблағ ўтказишда айрим чеклашлар бор. Қарзга стимулятор бериш имконимиз йўқ, шу боис препарат ҳақининг фақат 50 фоизини олдиндан олишга мажбур бўлаяпмиз. Иш юритишимиз, изланишлар олиб боришимиз учун бизга ҳам доим маблағ керак. Кимёвий моддани кўплаб сотишимизга Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ёрдам кўрсатса, мақсадга мувофиқ бўлур эди. Вазирлик тизимидаги бирлашмалар марказлаштирилган равишда уни хўжаликларга етказиб бериши учун республикамизнинг бешта вилоятида қайта синаш лозим экан. Бунга турган гапки, катта харажат кетади. Ҳозирги пайтда уни кичик корхона кўтара олмайди. Истагимиз — нима бўлганда ҳам янгилигимиз ҳар томонлама фойдали эканини бободеҳқонлар кўрсин, деймиз. Мамлакатимиз иқтисоди мустаҳкамланиши, пахта ва ғалла ҳосилдорлиги кўтарилишига олимлар ҳиссаси қўшилса деган орзудамиз.

«Д-4-2» стимуляторига қизиқиб қолган хўжалик раҳбарлари ва фермерларга қуйидаги манзилга мурожаат этишларини сўраймиз.

Тошкент шаҳри, Ҳ. Абдуллаев кўчаси, 77-уй. (Ноорганик кимё институти биноси, 2-қават).

Телефонлар: 162-50-07, факс: 162-79-79. Ш. Рамазонов ва Н. Ғафуровадан ўзингизни қизиқтирган маълумотларни олишингиз мумкин.

Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ:

МУХБИРДАН: Мамлакатимиз қишлоқ хўжалигида туб ўзгаришлар даври бошланди. Соҳани кўтариш йўлида Президентимиз ва ҳукуматимиз катта ғамхўрлик кўрсатишяпти. Шунинг натижасида кенг миқёсда катта ишлар олиб бориляпти. Ватан равнақи йўлида олимлар ҳам фаол хизмат қилишмоқда, кашфиётлар яратмоқдалар. Ўйлаймизки, изланувчан олимлар Наима Ғафурова ва Шуҳрат Ҳамидов кашф этган, синовдан ўтган қишлоқ хўжалигида ишлатилиши мумкин бўлган кимёвий моддалар рўйхатига киритилган «Д-4-2» биостимулятори деҳқон имтиҳонидан ҳам муваффақиятли ўтиб, давлатимиз четдан сотиб олишга сарфланадиган валютани тежашга хизмат қилади, пахта-ғалла хирмонларига барака киритади.

МАРҒИЛОН НОНИ – ДАСТУРХОН ЗИЙНАТИ

Юртбошимиз ташаббуси билан Ўзбекистон ўзини ўзи ғалла билан таъминлаш борасида олиб бораётган сиёсати самарасини бермоқда. Мамлакатимиз аҳолиси эҳтиёжини асосан ўзимизда етиштирилган ғалла билан таъминлаш имкониятига эга бўлдик. Вилоятларда чет эл технологиялари билан жиҳозланган янги нон ишлаб чиқариш корхоналари қурилиб, ишга туширилди. Бундан етти-саккиз йил аввалги аҳволни бир кўз ўнгингизга келтиринг-чи, савдо пештахталарида бир-икки хил нонлар сотиларди холос. Ҳозирчи, таъми мазали, кўриниши иштаҳа очар ўнлаб тайёр нон маҳсулотларидан танлаганингизни харид қилишингиз мумкин.

«Марғилон нон» ҳиссадорлик жамиятида ишлаб чиқарилиб, савдо тармоқларида сотилаётган нон маҳсулотлари сифатидан аҳолининг кўнгли тўлаётир. Корхона «Фарғонадонмаҳсулотлари» вилоят ишлаб чиқариш акционерлик уюшмаси тизимида ўз ўрнига эга, иқтисодий имконлари беқиёс.

Ўтган йили 153 миллион 284 минг сўмлик товар маҳсулот ишлаб чиқарилди. Аҳолининг нон ва булочка маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўларoқ қондириш учун тинмай изланилмоқда. Фарғона бозорларида бўлсангиз, тадбиркор нонвойлар сотаётган нонларга ҳавасингиз келади. Қатор расталарда аёлларимиз тайёрлаган ўнлаб турдаги булочкалардан харид қилишингиз мумкин. Вазиятдан келиб чиқиб, маҳсулотларни яна ҳам сифатлироқ, мазалироқ, харидорсуяр кўринишда ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор қаратилаётир. Бозор бозор-да, нон ишлаб чиқариш корхоналари билан хусусий нонвойлар ўртасидаги рақобат ҳам албатта маҳсулотларни янада сифатлироқ тайёрлаб ва арзонроқ сотишга олиб келмоқда.

Бозор шароитида корхона иқтисодиётини мустаҳкамлаш, ишчилар манфаатдорлигини ошириш, камроқ харажат қилиб кўпроқ самара олишда тадбиркор ва ишбилармон раҳбарнинг ўрни бошқача. Баҳодир Тошматов кўринишидан камгап, камтар, аммо ишнинг кўзини билгувчи, замонавий раҳбар. У етакчилик қилаётган даврда кенг кўламли ишлар рўёбга чиқарилди.

— Ҳиссадорлик жамиятида ўтган йили 4 минг 730 тонна, тўқсон турдаги нон ва булочка маҳсулотлари ишлаб чиқарилди, — дейди жамият раиси Баҳодир Тошматов. — Ундан ташқари 52,2 тонна макарон, 17 тоннадан ортиқ қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқаришга эришдик. Миллий нон, ширмой ва қандолатларнинг янги турларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Қандолатнинг уч тонна-

«Ўздонмаҳсулот» корпорацияси корхоналарида

сини, нон маҳсулотларининг эса уч ярим тоннасини қадоқланган ҳолда сотувга чиқардик. Қадоқланган маҳсулотларни харидор суйиб сотиб олаётганини ҳисобга олиб, келгусида бу ишга эътиборни кучайтирамиз. Мақсадимиз — жамият аъзолари ва ҳиссадорларнинг манфаатдорлигини бундан ҳам оширишдир. Корхонамиз кундан кунга иқтисодий бақувватлашиб бораётган экан, бу борадаги изланишларни кучайтиравераМИЗ.

Дарҳақиқат, ўтган йили ўртача иш ҳақи бурунги йилга нисбатан икки бараварга ошди. Меҳнат унумдорлиги ҳам кўтарилди. Умумий рентабеллик ўн олти фоизга етди. Йил якунига кўра 9 миллион 203 минг сўм соф фойда олишга эришилди. Ҳар бир акцияга юз фоиздан дивиденд бериладиган бўлди.

Бу йил мамлакатимизда Аёллар йили деб эълон қилиниши тизимда меҳнат қилаётган хотин-қизларни беҳад хушнуд этди. Аёлларга ҳар томонлама яхшироқ шарт-шароитлар яратиш, уларга хизмат кўрсатувчи шохобчаларни ташкил этишга эътибор кучайтирилмоқда. Аёлларнинг иш вақти бир соатга камайтирилди. Байрамлар муносабати билан корхонада хизмат қилаётган аёлларга тантанали байрам дастурхонлари ёзилмоқда. Уларга 400 минг сўмлик совғалар берилди.

Жамиятда ўтган йилнинг ўзида иссиқ нон савдо дўкони, дорихона, ошхона қурилди. Бу ўз навбатида ишчи-хизматчиларга қулайликлар туғдирди. Ана шу қурилишлар давлат улушидаги дивиденд ҳисобига амалга оширилди.

Қаердаки, инсон омилига муносабат яхши экан, самарадорлик, пировард натижа кўнгилдагидек бўлаверади. Ишчи-хизматчиларнинг ижтимоий ҳимоясига маъмурият доимо алоҳида эътибор билан қарамоқда. Ишчи-хизматчиларга оилавий шароитларини яхшилаш мақсадида 450 минг сўм моддий ёрдам берилди. Ўнлаб ишчи-хизматчилар сиҳатгоҳ ва оромгоҳларда корхона ҳисобидан даволаниб, саломатликларини тиклаб қайтмоқдалар. Ундан ташқари корхона раҳбарларининг ташаббуси билан уруш қатнашчилари ва ногиронларига, боқувчисини йўқотган ва кам таъминланган оилаларга, муҳтожларга етти юз ўн саккиз минг сўмлик хайрия қилинди. Юртбошимиз таъкидлаганларидек савобли ишни ҳар ким, ҳар кун қилгани маъқул. Бир кўнгил иморати, минг макка зиёрати деб бежиз айтилмаганку! Ундан ташқари Ал-Фарғоний юбилейи муносабати билан қурилиш ишларига ҳиссадорлик жамияти икки юз минг сўм маблағ ажратди.

К. Рустамов, З. Раҳматов, Р. Носиров, М. Акрамов каби ўз касбининг усталари ойлик режаларини ортиғи билан адо этиб бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Корхонада ҳавас қилса арзигулик меҳнат интизомига амал қилинаётганлиги ҳам ютуқлар омили бўлмоқда.

«Марғилоннон» ҳиссадорлик жамиятининг истиқболи порлоқ. У ерда ишлаш орзусида юрганлар кўп.

Корхонада Наврўз байрами арафасида бўлдик. Ҳамма хуш кайфиятда. Аёллар сумалак қилиш билан банд. Бир гуруҳ эркаклар эса девзира гуручидан палов дамлаш учун қозон осишмоқда. Жамоа аҳлининг ҳаракатларини кўриб қувонасан киши. Илоҳим, уларнинг топганларига барокатини бераверсин. Юртимиз тинч, осмонимиз осойишта бўлаверсин. Улуғ айём ийт Қурбон ҳайити арафасида марғилонликларга барча эзгу тилакларимизни билдирамиз.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Ғаллаорол туманининг «Қипчоқсув» ширкат хўжалиги чорвадорлари ҳам қўзилатиш мавсумидек масъулиятли паллага пухта тайёргарлик кўрган ҳолда киришдилар. Бу ерда 2,5 минг бош қўй-қўзи бўлиб, унинг 1300 боши она совлиқлардир. Жамоа чўпонлари ҳар юз бош совлиқдан 110 бошдан қўзи олиб, уларнинг аксарият қисмини ўстиришга қолдиришни ният қилишган.

Суратда: ширкат хўжалиги раҳбари Рустам Турдиев (ўнгда) чўпонлар — Бобир Абдивоҳидов ва Худойберди Аллаевлар билан жониворларни кўздан кечирмоқда.

Шавкат АКРАМОВ олган сурат.

ПИЛЛАЧИЛАР МАВСУМГА ТАЙЁР

Наманган вилояти пиллачиларига ипак қуртини боқиш мавсуми олдидан тахминий иш ҳақининг тўртдан бир қисми миқдорида бўнак берилди. Бу тадбир қишлоқ аҳлини пилла етиштиришдек машаққатли ишга жалб этиш муаммосини ҳал қилади. Мавсум тугаганидан сўнг икки ой давомида топширилган пилла ҳосили учун узил-кесил ҳисоб-китоб қилинади.

Мавсумга тайёргарлик ишлари ипак қуртини боқиш чоғида фойдаланиладиган турли анжом ва материалларни олишдан иборат бўлади. Шунингдек, тут дарахтларини парвариш қилишга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Вилоятда тутзорлар йил сайин кенгайтирилмоқда. Шу йилнинг ўзида бир ярим миллион тупдан ортиқ тут кўчати ўтқазиш режалаштирилган. Инкубаторларни қурт уруғини жонлантиришга тайёрлаш ишлари ҳам ниҳоясига етди. Апрель ойининг дастлабки кунларида пиллачиларга қурт уруғини тарқатиш бошланади. Вилоятда ҳаммаси бўлиб 45 минг қути қурт уруғи тарқатилиши назарда тутилмоқда.

«Пилла» вилоят акциядорлик бирлашмаси мутахассисларининг ҳисоб-китобига қараганда, кутилаётган пилла ҳосили 2850 тоннани ташкил этади. Ўтган йили шу миқдордаги қурт уруғидан 2540 тонна пилла етиштирилган эди.

— Ипак қуртини боқишнинг барча агротехника усулларига аниқ риоя қилиш ҳосилдорликни оширишга ёрдам беради, — дейди «Пилла» вилоят акциядорлик бирлашмаси раисининг биринчи ўринбосари Абдулла Отамирзаев. — Биз қишдаёқ пиллачилар ва бошқа ходимларни ўқитиш ҳамда малакасини ошириш учун курслар, семинарлар ташкил қилдик. Бу йил ҳам четдан келтирилган, мўл ҳосил бериши билан ажралиб турадиган зотли ипак қуртларини парвариш қиламиз. Бу — ҳосилдорликни оширишнинг муҳим омилидир. Вилоятимизда беш йилдан буён ипак қуртининг шундай зоти парвариш қилинмоқда. Наманган пиллачилари уруғи четдан келтирилган ипак қуртини парваришлашда орттирган кўникмалари йил сайин яхшиланмоқда. Улар бу борада муйян тажриба орттирган бўлиб, ҳозирги вазифа шу тажрибани моҳирлик билан қўлланишдан иборат.

«Пилла» бирлашмаси янги пилла ҳосилини сотиб олиш учун белгиланган муддатда шартномаларни тузди. Харид қилинган ҳосилнинг асосий қисми «Наманган-Ипакчи» ва «Уйчи-Ипакчи» акциядорлик жамиятларига сотилади. Ҳозир вилоят пиллачилари зиммаларига олган мажбуриятни белгиланган муддатда тўла бажариш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Улар шунингдек, ҳамкорлардан ҳам ўз мажбуриятларини вақтида бажаришни кутмоқдалар. Чунки, пиллачилар машаққатли меҳнатлари учун иш ҳақини вақтида олиши ана шунга боғлиқ.

Н. ХЎЖАЕВА,
ЎзА мухбири.

Ғаллачилик ва чорвачиликка ихтисослашган Оҳангарон тумани Собир Раҳимов номидаги хўжаликда ҳар йили минг гектар майдонда мўл ғалла етиштириб келинмоқда. Бултур давлатга дон сотиш режаси 115 фоиз адо этилди. Хўжалик юритишда чек усулининг самарали йўлга қўйилгани ва оила пудрати жорий этилгани туфайли беш миллион сўм фойда олинди. Бу эса деҳқоннинг моддий манфаатдорлигини ошириш билан бирга аҳоли турмушини яхшилашга ҳам ёрдам берди.

ЧЕК УСУЛИ АФЗАЛЛИГИ

Наврўз байрами кунларида хўжалик аҳолиси ажойиб совға олди. Бу ерда замонавий қишлоқ врачлик пункти, 75 ўринли болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Айни пайтда беш юз номерли телефон станцияси ишга тушди.

— Хўжалигимизни қишлоқ хўжалик ширкатига айлантиряпмиз, — дейди жамоа бошқаруви раиси Соғлом Балашов. — Айни пайтда аъзоларимизнинг пай улушларини тақсимлаш ниҳоясига етди. Биз оила пудратини қўллаб, чек асосида иш юритишни янада такомиллаштирамиз. Бу ортиқча сарф-харажатларга барҳам беради.

Хўжалик деҳқонлари керакли уруғлик ғаллани ҳам ўзлари етиштирмоқда. Зеро, бу борада етарли тажриба тўпланган. Айни пайтда 700 гектар ерга экилган серҳосил «Юна», 200 гектар майдонга экилган «Қалдирғоч» навли ғалла баравж ўсиб, мўл ҳосилдан дарак бермоқда.

ХОНОБОД ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Андижон вилоятининг энг кўркам, ям-яшил либосга бурканган шаҳри — Хонобод янада чирой очмоқда. Шаҳарликларнинг сўлим оромгоҳи — «Боғи баланд»»да 20 гектар майдонда янги боғ-роғлар яратилмоқда. Ўтган йил баҳорида бу ерда беш гектарли мевазорга асос солинган эди. Шу кўкламда эса яна 3,5 минг туп мевали дарахт кўчати ўтқазилди.

Янги мевазорлар атрофига ва йўл чеккаларига 4 минг туп терак ва уч минг туп атир гул кўчати экилди. Яна 15 минг туп мевали дарахт ўтказилади.

(ЎзА).

ЭГАЛИК БЎЛСА БОҒ, СОЛМАС ЮРАККА ДОҒ

Аждодларимиздан бизга мерос бўлиб қолган боғбонлик касбини етти пуштимиз ардоқлаб, ўз насибасини яратиб келган. Қуёши, тупроғи сахий диёримизда азал-азалдан хилма-хил наботот олами — жоноқи олмалар, тилларанг узумлар, мевалар маликаси ҳисобланган анорлар, тилни ёрувчи, дилни ёритувчи асал анжирлар етиштирилади.

Хўш, азалдан нознеъмат, саховат ўлкаси, деб таърифлаб келинган Ўзбекистонимиз боғ ва токзорларининг бугунги аҳволи қандай-у, унинг оламга машҳур қадимги шуҳратини тиклаш учун нималар қилиш зарур?

Аччиқ бўлса-да, очиғини айтган маъқул: боғроғларимизнинг, узумзорларимизнинг файзибаракаси бироз қочган. Дастурхонимиз неъматларга у даражада тўкин эмас. Мабодо кўнглингиз мева-чева тусаб бозор ораласангиз, нархнавонинг баландлигини кўриб, шаштингиздан тушасиз. Ҳозир-ку эрта баҳор, бироқ мева-чева тўкин бўладиган куз ойларида ҳам бозорга бироз ўйланиб, чўнтакдаги пулни қайта-қайта ҳисоблаб бордик-ку...

Нега шундай? Фаровонликнинг, маъмурчиликнинг эшигию-калити қаерда? Ечимини кутаётган ўткир муаммоларнинг илдизи-чи?

Аввало шуни эътироф этиш керакки, Президентимиз, ҳукумат раҳбарларининг саъйи-ҳаракатлари билан қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш борасида сезиларли ўзгаришлар рўй бермоқда.

Бугунги кун талаби, аҳолининг мева-чевага нисбатан ўсиб бораётган эҳтиёжи нуқтаи назаридан қарайдиган бўлсак, бу ҳали кам. Боғдорчилик бобида республикамизда қилинган ишлардан кўра бажарилиши лозим бўлган вазифалар, ечимини кутаётган ўткир муаммолар кўп. Бундан кўз юмишга, масъулиятни четлаб ўтишга ҳаққимиз йўқ. Боғ ва токзорларнинг кейинги қисқа даврда 8 минг гектарга камайиб кетганлигини қандай изоҳласа бўлади?!

Ҳозирча республикамиздаги жами суғориладиган майдоннинг фақат 6-7 фоизигина боғ ва узумзорлардир. Аслида бу ерларда етиштирилаётган мева ва узум салкам 25 миллион аҳолиси бўлган Ўзбекистон учун кам.

Назаримизда кўзда тутилган мақсадга эришиш учун мавжуд боғ ва токзорларни сақлаб қолиш билан бирга, уларнинг майдонини янада кенгайтириш керак. Чунки Ўзбекистон ўзини ўзи йил давомида мева-чева билан таъминлаши, мумкин қадар хорижга тайёр маҳсулот чиқариши даркор.

Катта имкониятлардан яна бири — бу республикамизнинг тоғ ва тоғолди ҳудудларида, қир ва адир ерларда боғдорчилик-узумчиликни ривожлантиришдир. Бу масалага нознеъматларни кўпайтиришнинг муҳим манбаи сифатида қаралмоғи керак.

Ҳосилдорликни ошириш энг асосий вазифалардан бири. Республикамизда боғ ва токзорлардан ёлчитиб ҳосил олмаётган хўжаликлар, қаровсиз боғ-роғлар ҳали ҳам анчагина. Сирдарё ва Жиззах вилоятларида гектаридан атиги 1-5 центнердан ҳосил олаётган хўжаликлар борлигини қандай баҳолаш мумкин? Бу — ернинг умри бекорга ўтаяпти, деган гап эмасми?! Бундай ҳолни биргина Сирдарё ёки Жиззахда эмас, балки республикамизнинг бошқа вилоятларида ҳам кўриш мумкин.

Бу муаммони тезроқ ҳал қилиш учун биринчи навбатда дарахт ва токларнинг юқори ҳосил берадиган навларини кенг майдонларга жойлаштириш, боғроғлар парваришига эътиборни кучайтириш, ҳар бир агротехник тадбирни ўз вақтида юқори сифат билан амалга ошириш, заркунанда ҳашоротларга қарши курашни тўғри ташкил этиш талаб этилади.

Ҳар йили жамоа хўжаликлари, ташкилот ва муассасалар, вазирлик ва қўмиталар минг-минглаб турли хил кўчатлар ўтқазишмоқда. Афсусланарли томони шундаки, баҳор ва куз ойларида ўтқазилаётган ана шу нав-ниҳоллар тўлиқ кўкартириб олинмаётир. Демоқчимизки, кўчат ўтқазиш ойликлари пировард натижа билан, яъни экилган кўчат турлари туттан-тутмаганлиги, қандай парвариш қилинаётганлиги билан баҳоланса. Хўжакўрсинчилик, қўл учида иш юритиш касалидан қутилиш зарур.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигидан олинган маълумотга кўра, мамлакатимизда мавжуд боғ ва токзорларнинг 25-30 фоизи сийраклашган, бошқача қилиб айтганда, мавжуд боғларнинг ҳар тўрт гектаридан бир гектари мутлақо ҳосил бермаяпти. Бу — талай майдондаги боғ ва токзорлар меҳр-муҳаббатга муҳтож дегани. Бу — «мана мен» деб турган ички имкониятдир. Ҳамма гап ана шу фойдаланилмаётган имкониятларни ишга сола билишда, ҳаракатга келтиришда қолган. Ана шу хатоимизни тузатиш, яъни боғларнинг хатосини тўлдириш қўшимча равишда камида 280-300 минг тонна маҳсулот етиштиришга имкон яратади.

Яна бир муҳим масалага эътиборни жалб қилмоқчимиз. Бу — боғ ва токзорларни ижарага бериш, ҳақиқий эгасини топиб, унга топшириш масаласидир. Вазирлар Маҳкамаси томонидан мева-сабзавот соҳасини монополиядан чиқариш ва унда хусусийлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш, техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлаш, хорижий инвестицияларни жалб этиш асосида маҳсулот етиштириш ва уни экспорт қилишни кўпайтириш мақсадида қабул қилинган қарор ҳам ислоҳотларни тезлаштиришда муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилиши шубҳасиз.

Кўриниб турибдики, ҳеч иккиланмай боғ ва токзорларни тажрибали боғбон ва соҳибкорларга ижарага топшириш керак. Бошқача қилиб айтганда, ҳар бир боғ ва токзорнинг жонкуяр эгаси бўлсин. Шундагина ҳар бир қарич ернинг самарадорлиги оширилиб, боғ ва токзорларнинг ҳосилдорлиги юқори бўлиши кафолатланади. Эгалик боғ — ҳосилдор боғ дегани. Бу оддий ҳақиқатни асло унутмаслик даркор.

Гап мева-чевани кўпайтириш хусусида бораётган экан, деҳқон хўжаликларининг имкониятлари ҳақида ҳам тўхталиш жоиз. Бунда катта хазина яшириниб ётгани аниқ.

Ҳосилни қайта ишлаш, истеъмолчиларга манзур бўладиган саноат маҳсулотлари тайёрлаш хусусида сўз юритсак, «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси мутахассислари эътироф этишларича, агар соҳадаги ишларни кўнгилдагидек ташкил эта олсак, ўз эҳтиёжларимизни қондириш билан биргаликда четга маҳсулот экспорт қилиб, ҳар йили катта миқдорда АҚШ долларига эга бўлишимиз тайин. Амалда эса бу имкониятлардан фойдаланаётганимиз йўқ. Ҳамон тажрибасизлик, уқувсизлик ҳукм сурмоқда.

Биз хорижга маҳсулот чиқариш у ёқда турсин, ўз эҳтиёжларимизни қондиришда ҳам нўноқлик қилаяпмиз. Аслида четга сифатли маҳсулот чиқариш, унинг эвазига керакли халқ истеъмоли моллари олиш, валюта ишлаш имкониятлари бор-ку! Олайлик, қуёш зарраси — узумлардан шираси тилни ёрадиган майизлар тайёрлашни кенг йўлга қўйиб, уни бежирим идишларга қадоқлаб, ярашиқли ёрлиқлар билан жаҳон бозорига кўпроқ чиқариш нега мумкин эмас? Ёки анор сувидан хушбўй ичимликлар тайёрлаш, қовун қоқи, ширадорлигига кўра кўп мевалардан устун турадиган балх тутлари ҳосилидан дилтортар ширинликлар ишлаб чиқариш унчалик мураккаб жараён эмас-ку?!

Хулоса қилиб айтганда, бозор иқтисодиёти шароити бу муҳим тармоқ ишлари ва муаммолари билан жиддийроқ шуғулланишни, боғ ва токзорлар саховатини ошириб, эл-юрт маъмурчилигини таъминлашдек хайрли ҳаракатга муносиб ҳисса қўшишни тақозо этмоқда.

● Ижарага берилиб, эгалик бўлган боғ доимо яшнайди.

● Ҳамманики, лекин ҳеч кимники бўлмаган боғ шундай қаровсиз қолиб, юракка доғ бўлади.

Ортиқали ТИЛОВБЕРДИЕВ.

ГУЗАРГА БОРСАНГ, ЭТИК КИЙИБ ОЛ ДЕЙИШМОҚДА

ДЎСТЛИК ТУМАНИ МАРКАЗИ АҲОЛИСИ

Бунинг сабаби шуки, туман марказидаги ер ости зах сувларини сўриб олувчи 20 та дренаж қудуқларининг асосий қисми ишдан чиққан. Натижада ёмғир ёққандан сўнг кўчаларда, ҳовлиларда, кўп қаватли уйлар атрофида сув тўпланиб, у ҳафталаб туриб қолаяпти. Худди шундай ҳолат Наврўз маҳалла гузарида ҳам содир бўлаяпти. Натижада гузарга ёки шу гузар ҳудудида жойлашган маҳалла фуқаролар йиғинига иш билан келган этиксиз фуқаролар сувни кечиб ўтолмасдан ноилож қайтиб кетишга мажбур бўлишмоқда. Ҳафталаб туриб қолаётган кўлмак сувдан бадбўй ҳид чиқаётганига нима дейсиз? Бундай нохуш ҳолга маҳалла, фуқаролар йиғини раҳбарларининг, туман коммунал хизмат кўрсатиш бўлими мутасаддиларининг ҳам, қолаверса санитария-эпидемиология маркази ходимларининг ҳам бепарво муносабатда бўлишаётгани кишини таажжублантиради.

ҚАРОВСИЗ МАДАНИЯТ САРОЙИ

Мамажон Дадажонов номли хўжалик марказидаги муҳташам маданият саройи бугунги кунга келиб таниб бўлмас даражага тушиб қолди. Йиллар давомида қаровсиз қолганлиги сабабли томидан чакка ўтиб, деворлари тўкилай деб турибди. Эшик-деразалари синган, ичидаги замонавий жиҳозлар талон-тарож бўлиб кетган. Айни пайтда бу ерда бирон-бир тадбир ўтказишнинг ўзи қийин. Чунки сарой ташландиқ жойга айланган.

Хўжалик раҳбарлари томошабин бўлиб туришдан нарига ўтишмаяпти.

ҚЎЙНИНИ ПУЧ ЁНҒОҚҚА ТЎЛДИРИБ

Дўстлик туманидаги Наврўз қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудида 1140 оила ёки 5300 дан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Ҳамма хонадонлар газлаштирилган. Лекин куз, қиш ва баҳорги мавсумда газ босими шу даражада камайиб кетадики, уйни иситиш ёки овқат пишириш у ёқда турсин эртадан кечгача бир чойнак сувни ҳам қайнатиб бўлмай қолади.

Қишлоқ оқсоқоллари, фаолларнинг арз қилиб, ёрдам сўраб бормаган жойлари қолмаган бўлса керак. Ҳар сафар қулоқлари қуюқ ваъдаларни эшитиб, қўйнилари пуч ёнғоққа тўлиб қайтишади. Аҳвол эса 3 — 4 йилдан бери ўша-ўша. Одамлар ўзларини худди дарё бўйида сувсиз ўтиргандай ҳис қилишмоқда.

Муаммони ҳар ким ўзича ҳал қилишга ўтган. Кўпчилик уйларига печка ўрнатиб, газ ўрнига ўтин ёқишаяпти. Натижада қишлоқ ҳудудида ва теварак-атрофдаги дов-дарахтларга аёвсиз болта уриш оммавий тус олган. Дов-дарахтларга, табиатга бўлган бундай муносабатнинг нима билан тугашини ўйлаб ёқа ушлайсан киши. Ахир бир туп ниҳол экиб, уни кўкартириш вояга етказишнинг ўзи бўлмайдику?!

Қишлоқдаги хонадонларга уланган газ босимини кўтариш наҳотки шу қадар мушкул бўлса?!

Иброҳим ЖОНУЗОҚОВ,
Дўстлик туман «Дўстлик ҳаёти» газетаси муҳаррири.

ЮРТИМИЗ УЗРА ЭЗГУЛИК ЁҒДУСИ

Ҳайитингиз муборак, азизлар!

Қурбон ҳайитининг мавқеи беқиёсдир. Бу кунда мўъмин-мусулмонлар қалби севинчга тўлади. Ўксик кўнгилларга шодлик улашилади. Олий ҳиммат, саховатпеша кишиларнинг қилган ҳадялари етим-есирлар, бева-бечоралар, қария ва ҳаста дилларга қувонч бағишлайди. Гина-кудратлар унутилиб, ҳамма бир-бирини самимий муборакбод этади. Барча янги, покиза либослар кийиб, бу муборак кунни шоду хуррамлик билан кенг тантана қилади. Қурби етган кишилар Аллоҳ таолонинг ризолигини истаб, берган неъматларига шукрона тарзида қурбонлик қиладилар.

Айниқса, бу пайтда Аллоҳ таоло томонидан муборак ҳаж сафарига боришлик насиб этган мўъмин-мусулмонлар Маккаи мукаррамада энг улуғ ибодат — ҳаж амалини адо этаётган бўладилар. Улар Каъбаи муаззама, Арафот, Муздалифа ва Мино каби муборак зиёратгоҳларда Аллоҳ таолога илтижо қилиб, юртимизга тинчлик, осойишталик, халқимизга фаровонлик ва мустақил диёримизнинг равнақи учун дуолар қиладилар.

Аллоҳ таоло кўҳна диёримиз — жонажон Ўзбекистонимизга истиқлол деган тотли неъматни инъом этганига етти ярим йилдан ошди. Бу давр асрга татигулик, десак сира муболаға қилмаган бўламиз. Чунки, бу давр мобайнида диний ва ижтимоий ҳаётимизда улкан бурилишлар содир бўлди. Ўзбекистон тинчликсевар мустақил мамлакат сифатида жаҳон миқёсида муносиб ўрин эгаллади. Халқимиз тинч тотувликда ҳаёт кечириб, жамиятимиз равнақ топди.

Буюк Истиқлол туфайли динимиз ва миллий қадриятларимиз қайта тикланди. Ислом маданиятига мансуб бўлган минг йиллик тарихга эга, ўтмиш қаъридан оламга нур таратиб келган муқаддас обидалар — масжид ва мадрасалар мўмин-мусулмонларга қайтариб берилди. Ўтмиш аждодларимиздан қолган тарихий меросларимиз қайта тикланди, инсоний қадриятларимизнинг асосини ташкил этган Ислом дини таълимотларидан элимиз яна баҳраманд бўла бошладилар.

Айниқса, ҳукуматимиз раҳбарияти, шахсан Йўлбошчимиз Ислом Каримов жаноблари мусулмонларнинг диний маросимларини камоли ҳуррият билан адо этишлари учун лозим бўлган барча шарт-шароитларни яратиб бермоқдалар. Жумладан, муборак ҳаж сафарига борувчи ҳожиларимиз учун катта қулайликлар яратилиши ҳамда ҳайит кунларини дам олиш куни қилиб белгиланиши диёримиз мусулмонларига кўрсатилаётган оталарча ғамхўрлик намунасидир.

Аллоҳ таологa беадад шукрлар бўлсинким, бутун Ислом олами анжумани, барча мусулмонлар учун катта тантана саналмиш муқаддас ҳаж сафарига бу йил ҳам Ўзбекистон диёридан уч ярим мингдан зиёд киши муаззам Каъбани тавоф этиб, Ислом динининг

бешинчи рукни бўлмиш ҳаж амалини мукаммал адо этиш учун муқаддас зиёратгоҳ — Маккаи мукаррама томон йўл олдилар. Бу муборак сафарга мушарраф бўлиш Аллоҳ таолонинг улуғ марҳамати эрур.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан бу йилги ҳаж зиёратига борувчиларни рўйхатга олиш ўз-ўзини бошқариш ташкилотлари орқали кенг жамоатчилик фикрини эътиборга олган ҳолда адолатли ҳал этиш учун жойлардаги маҳалла кенгашларида амалга оширилди. Бунда уламолар, имом-хатибларнинг қимматли фикр-мулоҳазалари этиборга олинди.

Бу муборак сафар — жамият фаровонлиги даражасини кўрсатувчи муқаддас ибодатдир. Чунки, ҳажга ўзига тўқ мусулмонларгина боришади. Ҳаж — Парвардигор амрларига инсоннинг жисман ва молан садоқати рамзи. У инсонларнинг бирлигини ифодаловчи, мусулмонларнинг Аллоҳ таолога якдиллик билан итоат этишини таъминловчи ибодат ҳамдир.

Ирқу миллати, рангу рўйи, наслу насаби ҳар хил, лекин, дини бир бўлган турли кишилар «Лаббайка»ни бир тану бир жон бўлиб айтишганда мусулмонлар бирлиги янада яққол намоён бўлади.

Инсоният тенглиги рамзи бўлган оппоқ эҳром либосига ўралиб, Аллоҳ таоло даъватига «лаббай» деб, жавоб берган ҳолда муборак сафарга отланган юртдошларимиз орасида нуроний отахонлар, мунис онахонлар қаторида турли касб эгалари ҳам бор. Ана шундай кишилардан бири Қашқадарё вилоятининг Қамаши туманидаги «Чим» жамоа хўжалиги фермери Қудрат ака Хушвақтов ва оддий деҳқон Бойқобил бобо Примовдир.

Ҳадемай бутун Ислом олами анжуманидан катта сабоқ олиб қайтадиган ҳожиларимиз энди уни амалга тадбиқ этмоқликлари лозим. Шунда зиммадаги вазифа мукаммал адо этилган, ҳожилик мақомига тўла эришган бўладилар. Ўйлаймизки, уч ярим мингдан зиёд ҳожиларимиз табаррук диёрдан олиб келган эзгулик ёғдуси юртимиз узра таралиб, кундалик ҳаётимизни янада нурафшон этади.

Халқимизни имон-эътиқодга, дину диёнатга, адлу инсоф, меҳру оқибатга ва эл-юрт фаровонлиги йўлида ҳалол меҳнат қилишга даъват этиш, ҳукуматимиз олиб бораётган одилона тинчлик сиёсатини кенг тарғиб-ташвиқ қилиш бизнинг олий бурчимиз ва инсоний вазифамиз эканлигини чуқур англамоғимиз даркор.

Ислом динида Ватанга, эл-юртга садоқат тушунчаси жуда улуғланади. Бу борада пайғамбаримиз Муҳаммад саллаллоҳу алайҳи вассаламнинг шундай ҳадиси шарифлари мавжуд:

«Ватанни севмоқ имондандир».

Шундай экан бу муқаддас заминда яшаётган ҳар бир инсон азиз она-Ватанимиз олдидаги фуқаролик бурчларини яхши англаб олмоқлари лозим. Катта ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиш билан бирга зиммамизда бурч ва мажбуриятлар борлигини ҳам унутмаслигимиз керак.

Муҳтарам Йўлбошчимиз Ислом Каримов жаноблари айтганларидек: **«Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак». «Шу давлат, шу жамият менга нима берди?» деб эмас, балки: «Мен ўзим Ватанимга, элу юртимга нима бердим?»** — деб ўйлашимиз даркор.

Ҳақ субҳанаҳу ва таоло мустақил мамлакатимизнинг эрксевар халқларига фаровон турмуш, тинчлик, ҳотиржамлик, бахт-саодат, тавфиқу рушду ҳидоят ато этсин. Мамлакатимизда олиб борилаётган улкан бунёдкорлик ишлари хайрли, истиқболли ва барокатли бўлишида Аллоҳ таоло мададкор бўлсин.

Музаффар ҳожи АЪЗАМОВ,
Ўзбекистон мусулмонлари идораси масжидлар бўлимининг етакчи ходими.

Шаҳрисабз туманида ҳам ёшларни ҳар жиҳатдан камол топтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Мўминобод қишлоғидаги 2-мактабда санъатга меҳр қўйган ўқувчилар таълим олишади.

СУРАТДА: Мухлиса Бобомуротова ва Сафия Икромовалар. Улар Ё. Тошев номли мактабда ўқиш билан бирга расм чизиш сирларини ўрганишмоқда.

Шавкат СУЛТОНОВ олган сурат.

Ажойиб-ғаройиб

ФАЛОКАТ САБАБ БЎЛИБ...

Немис миллатига мансуб 37 ёшли Кристина Ванн Мюньхен шаҳри яқинида рўй берган темирйўл фалокати сабаб эшитиш қобилиятидан маҳрум бўлганди. Мюньхенлик шифокор Шницнернинг шифокорлик муолажаси туфайли у аввалгисидан ҳам зўрроқ эшитадиган бўлди. Кристинага айни пайтда қулоққа мослама тутиб юришига тўғри келмоқда. Шу боисдан у ишда шивирлашиб гаплашаётган ҳамкасбларининг товушини ҳам бемалол англай оляпти. Айниқса, 15-20 метр масофадан электрон соат миллари ҳаракатини ҳам эшитаётгани кишини ҳайратга солади. Кристина, ҳаттоки, майсанинг ўсиш давридаги ҳаракатини ҳам бемалол эшитаётир.

НОДИР КОЛЛЕКЦИЯ

Римдаги Оспедал бутхонасининг роҳиби, собиқ тиш даволовчи Жованни Батиста 1868 йилдан 1904 йилгача бўлган шифокорлик фаолияти давомида ўз мижозлари оғзидан суғуриб олган тишларни тўплаб юрган эди. Бу нодир коллекция жамланганда каттакон 3 та қутига жо бўлди. 1903 йили бу тишлар ҳисобланганда 200744 донага етган.

Демак, Жованнига бир кунда ўрта ҳисобда 185 тадан тиш суғуришга тўғри келган. Бу, деярли 6 та бус-бутун жағни «қоқиб олиш» билан баробар экан.

ОЛТИ ЮЗ НОМДАГИ ГАЗЕТА

Англиялик Жон Форснинг ноёб бисотида 600 номдаги газета сақланмоқда. Шуниси қизиқки, улар орасида антиқалари ҳам учрайди. Масалан, Хуня оролидан келтирилган рўзноманинг баҳоси қуйидагича: «3 та сигара ёки 3 та каттакон картошка».

Антарктидада фаолият кўрсатаётган америкалик махсус экспедиция сафари қатнашчилари учун мўлжалланган бир рўзнома картон қоғозга чоп этилган бўлиб, у кучли шамол шароитида ҳам бемалол ўқийверилади.

ЭНГ СЕРФАРЗАНД КИШИ

Зимбабвелик 68 яшар Тама Незумаказенинг 138 нафар фарзанди бор. Шунга қарамасдан, у дунёдаги фарзанди энг кўп ота ҳисобланмайди. Аниқланишича, 1640-1727 йилларда яшаган Марокаш султони Мамай Исмоил бу борада ўзига хос рекорд натижа кўрсатган. 888 нафар фарзандли бу одам 548 ўғил, 340 қизнинг падари бўлган. Энг қизиғи шундаки, султон ўз болаларининг ҳисоб-китобини доимо қилиб юрган. Қолаверса, байрам ва таваллуд кунларида уларга совға-салом улашувчи махсус хизматчи ҳам тайинлаган.

Форс шоҳи Фаш Али эса 714 нафар зурриёд кўрган. Жанубий Африкада яшаган қирол Собхуз-II 1879 йилда таваллудининг 80 йиллигини нишонлаган. Ўша маросимда 100 ёшли онаси ва кўп сонли оила аъзолари — 200 хотини ҳамда 500 нафар фарзанди бу шодиёнага ташриф буюришган.

Спорт

КУЧЛИЛАР БЕЛЛАШАДИ

Миллий кураш бўйича Бухоро вилояти чемпионати бўлиб ўтди.

Унда уч вазн тоифасига мансуб 30 нафардан зиёд полвон қатнашди.

73 килограммгача вазнда энг кўп — 16 курашчи гиламга чиқди. Финалда Х. Насуллоев (Бухоро шаҳри) вилоят чемпиони бўлди. 90 килограммгача вазнли полвонлар баҳсида ромитанлик ёш курашчи М. Маҳмудовнинг қўли баланд келди. Қоракўллик О. Остонов иккинчи ўринни эгаллади.

Вилоятнинг янги чемпионлари ва совриндорларидан иборат терма команда Термизда апрель ойи бошларида Ат-Термизий совrини учун ўтказиладиган халқаро мусобақаларда қатнашади.

МОҲИР ЎЙИНЧИЛАРГА —«ТИКО»

Жиззахда футболни ривожлантиришга катта эътибор бериляпти. Бугунги кунда вилоятда 5 та ўйингоҳ, 418 та футбол майдони, 395 та футбол майдончалари спортчилар хизматида. Футболчилар ўтган йили 12 республика мусобақасида вилоят шарафини ҳимоя қилишди. Ўзбекистон миллий чемпионатида қатнашаётган «Сўғдиёна» футболчилари 4-ўринни эгаллади.

Жаҳон андозалари талаблари даражасидаги «Жиззах» ўйингоҳида янги футбол мавсумининг очилишига бағишланган маросим бўлди. Унда ўтган йил футбол мавсумида энг яхши ўйнаган ҳимоячи Даврон Файзиев, ҳужумчилар Александр Жданов, Шуҳрат Жабборов ва бош мураббий Алексей Мягковга «Тико» автомашинаси калити топширилди.

Сўнгра «Сўғдиёна» —«Сурхон» (Термиз) жамоалари тўп суришди(ўйин 3:0 ҳисобида жиззахликлар ғалабаси билан тугади.

Тошкент шаҳар А.Икромов туманидаги 106-мактаб томонидан 1995 йили Ғофуржонов Одилжон Арифжонович номига берилган № 010045 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

МЎЪЖИЗА

1999 ЙИЛ — АЁЛЛАР ЙИЛИ

Кимга — ҳаёт, кимга — мамот...
ҳар тола сочинг, аёл,
Сен борсан — мангу сарафроз
бу кўҳна очун, аёл!

Муҳтарам зот — аёлга ҳар қанча таъриф берсак арзийди. Аммо уни яратган Эгамиздан бошқа биз, бандаи ожизлар кўп ва хўп биламиз, қиёмига келтириб таърифлай оламиз, деб айтолмаймиз. Аёл — мўъжиза! Мўъжизани эса фақат қодир Оллоҳнинг ўзи яратади!

Келинг, баҳоли қудрат мунис ва меҳрибон аёлларимиз таърифини келтиришга, ўзларига сўзлаш учун изн беришга бир жазм этиб кўрайлик.

Илло, аёл борки, бу ҳаёт — дилдор,
Яшаймиз — гул расмин чизиб хаёлга,
Ҳеч қурса, азизлар, ҳар куни бир бор —
Бир оғиз ширин сўз айтинг аёлга!

Аёл! Бу мухтасар бир каломда ҳаётнинг камалак рангидаги турфа кўринишлари мужассам. ОНАни таърифлашга сўз ожиз, қалам ожиз. Умр йўлдошларимиз, опа-сингилларимиз — ҳаётимиз гултожиси, хонадонларимиз қувончи! Ватан — остонадан бошланганидек, хонадонга келинчак ташрифи — баҳор жамолини, гуллар муаттарлигини, ҳали очилмаган ғунчанинг сийратдаги афиф ва пинҳон, туғёнкор ҳаётини, муҳаббатнинг оташин лаҳзаларини, мўътабар ва покдомон дастурхон, Оила баракасини, ҳаётга юз чандон, балки минг чандон ошуфталик сеҳрини олиб киради. Мен КЕЛИНЧАКликнинг оҳорли либосини киймиш лобар қизларимизга ана шу эзгуликларнинг барча-барчасини, ҳаётнинг ҳамма қувончларини тилаган чоғимда, ўзимни қушдай енгил ҳис этаман. Онажону моможонларимизнинг дуога қўл очиб, ҳамма яхшиликларга оқ фотиҳа беришини айтмайсизми?! Бу туйғуларнинг — ҳамма-ҳаммаси юрагимизга туташ, кўнглимизга яқин. Инчунун, хонадон соҳибаси — аёлнинг ҳаётдаги тутган ўрнини хаёл кўзгусига бир келтиринг.

Уйдаги аёлнинг сони биттадир,
Ўшал бир аёлнинг жони — мингтадир.
Фарзанди — ёлғиздир ёхуд бир этак —
Юраги болам деб нимта-нимтадир...

Аёл, бу — аввало Она! Жондай азиз опа ё сингил! Бизнинг қувончу ташвишларимизга бир умр шерик — умр йўлдоши! Бири-биридан ширин ва ораста, фариштаю саришта қизалоқларимизгаку, илоё, кўз тегмасин! Ўзини солиҳ ва комил деб ҳисоблашга арзийдиган ҳар бир киши ҳаётимиз гултожиси — аёлни эъзоз этади.

Мана, энди муҳтарам ва меҳрибон аёлларимизнинг ўзларига сўз беришнинг навбати келди.

Замира ПОРСАЕВА, Самарқанд вилояти, Оқдарё туманидаги А. Навоий номли 30-ўрта мактаб директори:

— Мен сизга айтсам, 1998 — Оила йили биз — ота-оналарга, муаллим-устозларга, ўтли ва жайрон кўзли болажонларимизга катта қувонч улашди. Бизнинг «Қаҳрамон» жамоа хўжалигининг Пичоқчи қишлоғи марказида бутун жамоа аҳлининг аҳиллиги, меҳнатсеварлиги, болажонлиги ўзининг бир намойишини топди, десам асло янглишмайман. 784 ўринли икки қаватли янги замонавий мактаб биноси болажонларга эшикларини кенг очди. Хўжалигимиз раҳбари Норқўзи Қаршиевга халқимиз номидан мингдан-минг раҳмат! Туманимиз ҳокими, обрўли инсон Назар Аҳмедов, ўринбосари Бахтиёр Қодиров, раҳбар-мутахассислар — Акбар Сирожов ва Акмал Муҳиддинов, «Қаҳрамон» жамоа хўжалигининг қурилиш бўйича раис муовини Абдулла Норхўжаев ва бошқалар ана шу улуғ ва хайрли ишда бош-қош бўлишди. Мутасадди раҳбар ва ташкилотлар мактабни Пичоқчи қишлоғи аҳлига гўё бир гулдастадай туҳфа этишди. Тумандаги 160-кўчма механизациялашган жамланма жамоаси аъзолари кенг миқёсли қурилиш ишларида жонбозлик кўрсатишди. Сувоқчи-бўёқчилар бригадаси бошлиғи Фарида Зиганшина, бўёқчи Каромат Ҳодиева, бўёқчи-гулчи Райҳон Нарзиеваларнинг меҳнат ғайратидан биз ғоят мамнун бўлдик.

Аёллар йилининг дилрабо айёми — Наврўзни қаршиладик. Бизнинг қадрдон янги мактабимиз қучоғида эса ҳаёт қувончлари, болаликнинг бетакрор шўху хандон кулгулари чаппар урмоқда. Бойчечакнинг илк табассуми дилларни ҳаприқтиради, исмалоқларнинг юлдузлардай бодроқ-бодроқ потирлаб чиқишлари кўзни қувнатади! Буларнинг ҳамммаси болалигимизни эсга солади. Нега буларни айтаяпман? Мактаб қучоғи эса ана шу болалик туйғуларидан сарафроз. Буни заҳматталаб ўқитувчиликнинг нонини ҳалоллаб топаётган ҳар бир киши қалбан чуқур ҳис этади.

Ана шундай тинч-осойишта дамларимизга, наҳотки, кўз олайтирганлар бўлса?! Афсуски, бор экан! 16 февраль воқеалари Президентимизга,

халқимизга, тинч ва бунёдкорлик ҳаётимизга раҳна солмоқчи бўлганларнинг қора ниятларини элимиз ошкор этди. Албатта, биз бундан чексиз таассуфга тушиб, нафратландик. Муҳтарам Юртбошимизнинг «Озод бўлсанг — озод бўл, эркин бўлсанг — эркин бўл, мустақил бўлсанг — мустақил бўл!» деган ўтли, ёруғ, даъваткор сўзлари ҳамманинг дилидаги гаплардир.

Ёвуз кучларнинг 16 февраль уринишлари Аёллар йилининг ҳеч бир саҳифасини маҳв этолмади, этолмайди ҳам! Ёвузларни эса бегуноҳ қурбон бўлганларнинг руҳи асло кечирмайди.

Ҳаёт ўз изида давом этаверади. Мустақиллигимиз уфқлари қуёшли, ойли ва юлдузли — нурафшон дамлардан янада ойдинлик касб этаверади.

Мунаввара ИСОҚУЛОВА, «Ангрен ҳақиқати» газетаси бош муҳаррири ўринбосари:

— Мен бир журналист-ижодкор сифатида шуни айтишим мумкинки, биз истиқомат қилаётган Ангрен халқимизнинг Истиқлол ва Истиқболини бор тароватри билан ўзида мужассам этган. Биласиз, саноат қаерда тараққий этса — ўша ерда катта жамоанинг меҳнати, ташаббуси бўй кўрсатади. Ана шу бунёдкорлик жабҳасида шаҳримизнинг 70 мингга яқин хотин-қизлари иштирок этмоқда. Нуфузли саноат корхоналари ва муассасаларда ишлаётган хотин-қизлар 5 минг нафарга яқин. Мана, ўзингиз тасаввур қилиб кўраверинг — аёлларимизнинг ҳамма соҳада, ҳамма жойда ўрни беқиёс.

Яқинда шаҳарда ўзига хос бир тадбир — «Ташаббус» танлови ва унинг натижалари, аҳамияти нечоғлик қувончли бўлганлигини тўлибтошиб айтгим келади. Яна аёллар ғолиб ва музаффар!

Ана шу танловда хусусий стомотология шифокори Дилором Мирзааҳмедова биринчи, «Шамсиддин» хусусий даволаш фирмаси директори Роҳатой Абдумажидова иккинчи ва «РОНО» тикувчилик фирмаси директори Робинисо Мамаюсупова учинчи ўринларга лойиқ деб эътироф этилди. Бу, албатта, изланишдаги аёлларимизнинг рағбатига рағбат қўшади.

Шаҳримиз — саноат шаҳри, деб айтдик. Ҳа, шундай. Муҳтарам аёлларимиз саноат корхоналарида ҳам ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишаяпти.

Шаҳардаги 9-кўмир кони, «Саноатқалинқоғозсавдо» акциядорлик жамияти, олтин қазиб чиқариш кони, «Ўзбекрезинатехника» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва шунга ўхшаш кўплаб корхоналарда аёлларимизга эҳтиром бўлакча.

Газетамиз «Аёллар йили»нинг ҳар бир ютуғини ўз саҳифаларига олиб чиқмоқда. «Дугоналар» — аёллар саҳифасининг барча қаҳрамонлари аёллар. Биз шундан хурсандмиз.

Ирода ЛУҚМОНОВА Нуриддин қизи, Иштихон туманидаги «Уч қаҳрамон» жамоа хўжалигининг Муслим қишлоғи фуқароси:

— Инсон манфаатлари йили, Оила йили, Аёллар йили... Мамлакатимиз Президентининг алоҳида саъй-ҳаракати ва ташаббуси билан мустақил Ўзбекистонимиз халқига шундай фараҳбахш имкониятлар кенг эшик очаётганлиги, биз — ёшларни ҳам чексиз қувонтирмоқда. Оила йилида оила қуриб, бахтим шуки, нуфузли ва қутли-баракали бир хонадонга келин бўлиб тушдим. Бу хонадон мени бир фарзанддай, ўзининг эъзозли қизидай бағрига олди. Қайнотам Нурхон Жуманов, қайнонам — йўқ, йўқ, Онажоним Меҳринисо Жумановалар бахтимизга доимо омон бўлишсин!...

Суҳбатдошимиз Иродахон — ўзи келин бўлиб тушган Муслим қишлоғида — пиру бадавлат оилада тарбия топди. Отаси — Нуриддин, онаси — Марҳабохонларнинг тўрт нафар фарзанди бўлса, биринчиси — Иродахон. Бу оилада Жамшид, Дилдора ва яна Элёржонлар ҳам камол топишаяпти.

Ҳа, айтганча, Ироданинг ҳаётдаги бахти тўкис, ҳавас қилса арзигулик. Нега десангиз, отаси Нуриддин тарбия топган оиланинг бағри бутун — хонадон бошлиғи Исмоил ота Маъмиров, соҳибаси Ойсанам холалар ҳали бардам, тетик. Исмоил ота ўзининг саксон саккизинчи умр баҳорини қаршилаяпти. Ойсанам хола эса айни пиру бадавлат ёшда. Гап шундаки, Исмоил ота уруш ва меҳнат фахрийси. Уларнинг 8 нафар фарзанди бугунги кунда саккиз карра саккиз—олтмиш тўрт, деганларидек, ўзларидан кўпайишиб — палак отган. Санобар, Зайнаб, Нуриддин, Холмўмин, Вайдулла, Тўйгул, Ибодулла ва Нортош сингари Исмоил ота ва Ойсанам холанинг давомчилари ўз умр йўлдошлари ва фарзандлари билан бахтли-тахтли ҳаёт кечиришаяпти.

Иродахон ана шундай болажон оилада камолга етди. Эндиликда ҳамшира қайнонаси Меҳринисохон қутлуғ хонадоннинг қизи — қутли қадам келини — Иродахондан хурсанд.

— Илоё, ўғлим Акмалжон ва фарзандим Иродахонлар ўзларидан кўпайиб юришсин, — деди у. — Ниятим — Ўзбекистоннинг ҳамма ёшларига бир она сифатида ўниб-ўсишликни тилайман!...

Айтганча, яна бир гапни айтиш — ҳам қарз, ҳам фарз. Иродахон синглимизнинг онаси — Марҳабо Луқмонова Иштихон туман ҳокимининг ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси. Ахир, туман аёлларининг етакчиси бўлиш — бу... масъулият. Масъулият эса фарзандлар тарбиясида ўз мевасини берса — қандай яхши!

— Айниқса, тўнғич фарзандинг қиз бўлса — уни бошқа бир хонадонга узатиш ғоят... Хуллас, қиз узатган оналар бу туйғуни чуқур идрок этишади, — дейди Марҳабохон биз билан суҳбатда. — Худога шукр, қизим яхши оилага келин бўлиб тушди. Илойим, бахтли бўлсин!

«Илойим, бахтли бўлсин!» Марҳабохоннинг ана шу баҳор чечакларидай иифорли ва эзгу ниятини бўямасдан-бежамасдан Ўзбекистоннинг барча ёшларига тилаб қоламиз.

Аёлларимизга эса Аёллар йилида ҳали айтадиган дил изҳорларимиз дил-дилимизда қати бузилмай турибди...

Абдулла ТУРДИЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

«АЛАН СЕРВИС» АЖ
барча турдаги
ТРАКТОРЛАР
эҳтиёт қисмларини
ТАКЛИФ ЭТАДИ
Дўконимизда ҳамиша Т-28, МТЗ-80, «Алтай» ва бошқа русумли тракторларнинг 500дан ортиқ эҳтиёт қисмлари пул ўтказиш йўли билан сотилади
Манзил: Тошкент шаҳри, Жарқўрғон кўчаси, 43-уй. «Сельхоззапчасти» дўкони. Телефон: (3712) 96-63-21.

RAMIKAB
Хўжаликлар, таъмирлаш корхоналари раҳбарлари, фермерлар диққатига
ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАР КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ!
«Рамикаб» ишлаб-чиқариш-тижорат фирмаси қишлоқ хўжалиги техника воситаларида қўлланиладиган 75x100, 85x105, 140x170 манжетларни, А-01, Т-4А, Т-28х4, МТЗ-80-82 ва ўрим комбайнлари учун зарур бўлган 700 хил, шу жумладан № 7519 подшипникларни
СОТИБ ОЛИШНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ
Ҳисоб-китоб пул ўтказиш йўли билан.
Манзилимиз: 700060, Тошкент, Фарғона йўли кўчаси, 5а-уй. «Рамикаб» салони.
Телефонлар: 132-12-11; 132-05-77; 132-05-78 (факс).

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи
Суннатилла САЙДАЛИЕВ

Таҳрир ҳайъати: Ислом БОБОЖОНОВ, Расулмат ҲУСАНОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЁЕВ, Баҳром НОСИРОВ, Олим АТАЕВ, Темур ҲОШИМОВ, Мансур СУЛТОНОВ, Жамшид САЙФУТДИНОВ, Пўлат КАЗИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Шермат АЛЛАМОВ.

МУАССИСЛАР — Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзпахтасаноатсотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» холдинг компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.

ҲОМИЙ: «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-ширкат қўмитаси

«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32
ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосари —1-33-44-43, 1-33-16-27. Масъул котиб — 1-33-09-93. Деҳқончилик бўлими —1-36-54-51. Ижтимоий ҳаёт ва адолат бўлими — 1-36-56-30, Иқтисодиёт, тадбиркорлик ва чорвачилик бўлими 1-36-54-51. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими —1-36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 1-36-56-25. Шикоят ва хатлар бўлими — 1-36-54-52.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюртма Г— 0181, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 20.00